

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання педагогічної
ради Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст.
від « 28 » серпня 2025 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ №98
від «29 » серпня 2025

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ЛАВРИКІВСЬКИЙ ЗЗСО І-ІІІ ст.

на 2025-2026 навчальний рік

ВСТУП

Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» (назва закладу освіти), як суб'єкт освітньої діяльності, реалізує автономію, що означає право на самоврядування, яке полягає в самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності.

Освітня програма Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст. є єдиним комплексом освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання (стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Основою для розроблення освітньої програми є Державні стандарти освіти відповідного рівня.

Освітня програма містить:

- ✓ структуру програми;
- ✓ загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями, циклами та роками навчання;
- ✓ навчальні плани з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів й закріпленням за цими предметами/інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання;
- ✓ вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- ✓ перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність;
- ✓ очікувані результати навчання учнів;
- ✓ перелік модельних навчальних програм та навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом ХЛ №141;
- ✓ рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- ✓ опис інструментарію оцінювання.

Термін реалізації: 2025/2026 навчальний рік

Структура програми:

Розділ 1. Пояснювальна записка

Розділ 2. Освітня програма початкової освіти

Розділ 3. Освітня програма базової середньої освіти НУШ (5-8-мі класи)

Розділ 4. Освітня програма базової середньої освіти II ступеня повної загальної середньої освіти (9-ті класи)

Розділ 5. Освітня програма профільної середньої освіти III ступеня повної загальної середньої освіти (10-11-ті класи)

РОЗДІЛ 1 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Призначення Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст. та засоби його реалізації

Комунальний заклад Лавриківський ЗЗСО І-ІІІ ст. у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», власним Статутом, іншими нормативно-правовими актами в галузі освіти.

Призначення Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст. полягає в наданні якісної повної загальної освіти здобувачам освіти, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Організація здобуття освіти в Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ст. здійснюється за формами, визначеними законодавством України та статутом ліцею: інституційна (очна (денна), дистанційна), індивідуальна (педагогічний патронаж, домашня (сімейна), екстернат).

Згідно Статуту (назва закладу освіти) здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

І рівень – початкова освіта, яка здобувається протягом чотирьох років та організовується за циклами:

- перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);

ІІ рівень – базова середня освіта, яка здобувається протягом п'яти років (з поглибленим вивченням іноземної (англійської) мови в 9-х класах) та організовується за циклами:

- перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);
- другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-9 роки навчання);

ІІІ рівень – повна загальна середня освіта (профільна середня освіта), яка здобувається протягом двох років відповідно до нормативно встановлених строків запровадження (з вивченням української мови, іноземної (англійської) мови

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» **метою освітньої програми** є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення ліцею є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту навчальних програм.

Метою комунального закладу Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст. є надання якісної сучасної освіти шляхом вільного творчого навчання відповідно до суспільних потреб, зумовлених розвитком української держави в період воєнного стану та післявоєнної відбудови.

Цінності Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст.

Безпека та комфорт учнів.

Здоров'я.

Рівність.

Довіра.

Відповідальність.

Верховенство права.

Ефективна взаємодія.

Командність.

Пріоритетні напрямки роботи Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст. у 2025/2026 навчальному році:

- організація безпечових умов підготовки закладу освіти до початку 2025-2026 навчального року в умовах воєнного стану;
- організація гнучкого і персоналізованого навчання в умовах воєнного стану;
- зміна ролі вчителя і парадигми наставництва в умовах воєнного стану;
- забезпечення якості освіти надання освітніх послуг в умовах воєнного стану;
- забезпечення безпечних і комфортних умов навчання та праці в ЗО в умовах воєнного стану;
- інформаційна відкритість та доступність закладу освіти в умовах воєнного стану;
- запровадження принципу педагогіки партнерства;
- продовження формування в учнів ключових компетентностей, необхідних сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітній процес в Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ст. є системою науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей (стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Освітня діяльність передбачає діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямовану на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті (стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Освітня діяльність згідно Державних стандартів здійснюється на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів.

Особистісно зорієнтований підхід – спрямованість освітнього процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та здобувачів освіти на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;

Компетентнісний підхід – спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів, якими є такі ієрархічно підпорядковані компетентності здобувачів освіти, як ключові, загальнопредметні і предметні.

Діяльнісний підхід в освіті – спрямованість освітнього процесу на розвиток ключових компетентностей і наскрізних умінь особистості, застосування теоретичних знань на практиці, формування здібностей до самоосвіти і командної роботи, успішну інтеграцію в соціум і професійну самореалізацію.

Викладацька діяльність педагогів Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст. спрямована на формування знань, компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо) й проводиться педагогічним працівником на основі відповідного трудового договору (стаття 1 Закону України «Про освіту»).

У Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ст. створені та функціонують: психологічна й соціальна служба, методичні об'єднання вчителів-предметників, методичне об'єднання класних керівників, Школа професійної адаптації молодого, малодосвідченого та новопризначеного педагога, творчі групи.

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності сприяють система ІСУО, програма КУРС Школа, ПАК АІКОМ.

1.2. Нормативно-правове забезпечення

Організація освітньої діяльності в Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ст. у 2025/2026

навчальному році

здійснюватиметься відповідно до:

1. Закону України «Про освіту»;
2. Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
3. Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету

Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р);

4. Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688);

5. Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392;

6. Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898;

7. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки від 08 вересня 2020 року № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224;

8. Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року №160, із змінами від.15.02.2023 №165), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 лютого 2023 за №359/39415;

9. Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

10. Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затверджений наказом МОН від 07.08.2024 № 1112, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08.08.2024 за № 1222/42567;

11. Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів ЗЗСО»;

12. Наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

13. Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми ЗЗСО II ступеня»;

14. Наказу Міністерства освіти і науки України від 29.11.2019 №1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464);

15. Наказу Міністерства освіти і науки України від 18.08.2023 № 1014 «Про затвердження Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти перебування та України»;

16. Наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»;

17. Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України, молоді та спорту України від 13.04.2011 року №329»;

18. Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205;

19. Наказу МОН України від 13.07.2021 № 795 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти»;

20. Наказу МОН України від 27.12.2023 № 1575 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти»;

21. Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 №274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»;

22. Наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 №563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

23. Наказу Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;

24. Наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

25. Листа Міністерства освіти і науки України від 11.12.2024 № 1/23259-24 «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2025 рік»

1.3. Принципи реалізації освітньої програми:

- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти;
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність закладу освіти перед суспільством;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури й дбайливого ставлення до довкілля.

1.4. Структура 2025/2026 навчального року

Відповідно до пункту 3 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» навчальний рік розпочинається 1 вересня святом «День знань», триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня.

Під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», відповідно до пункту 2⁻¹ Закону № 2315-IX від 19.06.2022 тривалість навчального року, дата його початку та/або закінчення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою: I семестр – з 01 вересня по 23 грудня 2025 року,

II семестр - з 12 січня по 29 травня 2026 року.

Відповідно до пункту 4 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» тривалість канікул протягом навчального року не може бути менше 30 календарних днів. Упродовж 2025/2026 навчального року для учнів ХЛ №141 будуть проводитись канікули:

- осінні – з 28 жовтня по 02 листопада 2025 року (7 днів);
- зимові – з 24 грудня 2025 року по 11 січня 2026 року (17 днів);
- весняні – з 07 квітня по 12 квітня 2026 року (7 днів).

З урахуванням місцевих особливостей, кліматичних умов, воєнної ситуації у регіоні можуть змінюватись структура навчального року та графік учнівських канікул.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 02.07.2007 № 1/9-407 «Організація освітнього процесу у першому класі» та за рішенням педагогічної ради (назва закладу освіти) для учнів 1-х класів можуть запроваджуватися додаткові тижневі канікули.

Згідно зі статтею 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію для учнів 4, 9 класів проводиться державна підсумкова атестація, форму і терміни якої Міністерством освіти і науки України буде затверджено додатково.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА).

1.5. Особливості організації освітнього процесу

Режим роботи (назва закладу освіти)

Лавриківський ЗЗСО І-ІІІ ст. працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні – субота, неділя.

Відповідно до Закону України «Про освіту» тривалість уроку в 1 класі становить 35 хвилин, в 2-4 класах – 40 хвилин, в 5-11 класах – 45 хвилин. В умовах дистанційного навчання безперервна тривалість навчальних онлайн-занять протягом дня у синхронному форматі в ХЛ №141 відповідає нормам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205 (Таблиця 1):

Таблиця 1

Кількість навчальних занять на день	Тривалість навчальних онлайн-занять				
	1-2 класи	3-4 класи	5-6 класи	7-9 класи	10-11 класи
2	30 хв.	45 хв.	45 хв.	45 хв.	-
3	20 хв.	30 хв.	35 хв.	40 хв.	45 хв.
4	-	20 хв.	25 хв.	30 хв.	35 хв.
5	-	-	-	25 хв.	30 хв.
6	-	-	-	-	25 хв.

Крім уроків у Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ст.. проводяться позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдарувань.

1.6. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу в (назва закладу освіти) є:

Колективна (групова) форма навчання:

- Очна (денна) форма;
- Дистанційна форма.

Індивідуальна форма навчання:

- Екстернат;
- Сімейна (домашня) форма;
- Педагогічний патронаж.

В основу організації освітнього процесу (назва закладу освіти) покладено такі типи уроків:

Класичні (за дидактичною метою):

1. Урок засвоєння нових знань
2. Урок формування та вдосконалення вмінь і навичок
3. Урок узагальнення й систематизації знань
4. Урок перевірки та корекції знань, умінь і навичок
5. Комбінований урок

✓ **Інноваційні (за форматом і підходом):**

1. Урок-дослідження (дослідницький, проєктний) - учні самостійно формують гіпотези, досліджують, презентують висновки.
2. Урок-кейс (кейс-метод) - побудований навколо аналізу конкретної ситуації або проблеми
3. Урок-проєкт - завершується створенням певного продукту або представленням результатів.
4. Інтегрований урок - об'єднує елементи кількох предметів
5. Урок-гейміфікація - використання ігрових технологій для залучення учнів (квести, вікторини, інтерактивні платформи тощо).
6. Урок-змагання / турнір / квест - мотивує учнів до активності через командну чи індивідуальну гру.
7. Урок з використанням ІКТ / цифрових інструментів - інтерактивні платформи (Kahoot, Wordwall, LearningApps), віртуальна реальність, цифрові лабораторії тощо.
8. Урок-флешмоб / урок-тренінг / урок-інсценізація - залучають учнів до активної участі через творчість або практичні дії.

✓ **Відповідно до Нової української школи:**

1. Урок, орієнтований на компетентності
2. Урок рефлексії / самооцінки
3. Урок-діалог
4. Урок в природному середовищі (на відкритому повітрі)

У першому циклі (1-2 класи) початкової освіти організація освітнього процесу здійснюється із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрований основі з переважанням ігрових методів та на інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи).

У початковій школі очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методики навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проєкти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- екскурсії,
- дитяче волонтерство тощо.

Пріоритетна роль в організації освітньої діяльності молодших школярів надається активним методам і формам, що ґрунтуються на демократичному стилі, сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи, творчості, розвивають уміння міркувати, аналізувати, ставити запитання, шукати власні відповіді, робити висновки. Ефективним є колективні, групові та індивідуальні творчі справи, використання проєктних, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних технологій. Важливим є включення молодших школярів в активну пізнавальну, дослідницьку діяльність (оскільки об'єкти вивчення важливо сприймати безпосередньо), створення умов для самовираження, організації комунікативного спілкування, застосування в освітньому процесі елементів дискусії, що є ефективними засобами розвитку особистості, її громадянської позиції, формування в учнів цілісної картини світу.

В умовах компетентісно орієнтованого навчання посилюється увага до роботи з формування навичок самоорганізації і самонавчання, уміння виокремлювати серед потоку інформації ту, яка цікавить найбільше, яка потрібна для виконання певного навчального

завдання тощо. У зв'язку з цим зростає актуальність самоосвітньої діяльності учнів у позаурочний час.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикумах.

Навчально-практичне заняття в умовах дистанційного навчання здійснюється за допомогою віртуальних лабораторій та виконує функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуми також використовуються з метою реалізації функцій контролю за освітнім процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

В освітньому процесі передбачені віртуальні екскурсії, що мають на меті показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державних стандартів та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Рішенням педагогічної ради (протоколи від 31.08.2023 №01 та від 29.12.2023 №06) визначено електронні освітні ресурси, за допомогою яких організовується освітній процес під час навчання з використанням технологій дистанційного навчання, а саме HUMAN, Google Meet, Zoom. Такий вибір полегшує учасникам процес організації навчання та користування відповідними електронними ресурсами (перш за все, учнями). Водночас педагогічні працівники в межах академічної свободи обирають самостійно форми, методи і засоби навчання, а також визначають доцільність проведення конкретного навчального заняття в синхронному або асинхронному режимі.

У зв'язку із воєнним станом, який введено з 24.02.2022, для забезпечення якісного виконання освітньої програми у 2025/2026 навчальному році у (назва закладу освіти) впроваджено дистанційне навчання за допомогою платформ Human, Zoom, Google до закінчення воєнного стану.

1.7. Порядок поділу класів на групи

При вивченні окремих предметів у (назва закладу освіти) відповідно до додатку 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за №229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти від 09.10.2002 № 572, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 17.08.2012 № 921, наказом Міністерства освіти і науки від 08.04.2016 № 401, класи діляться на групи:

- при вивченні іноземної мови, української мови, при проведенні уроків з трудового навчання/технологій у 5-9-х класах за умови більше 27 учнів у класі;
- при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів, за умови не менше 8 учнів у групі,
- при проведенні уроків з фізичної культури у 10-11-му класах (окремо для хлопців і дівчат), за умови більше 27 учнів у класі, але не менше 8 учнів у групі.

1.8. Очікувані результати навчання здобувачів освіти основної і старшої школи

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів (Таблиця 2).

Таблиця 2

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною - у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію,

		дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна громадянська компетентності і	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність самовираження сфері культури і у	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість,

екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні освітнього середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільські проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором; роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізнi вміння формуються на всіх інтегрованих курсах або предметах. Вони є спільними для всіх компетентностей.

Перелік наскрізних умінь:

- читати з розумінням,
- висловлювати власну думку усно і письмово,
- критично та системно мислити,
- діяти творчо,
- виявляти ініціативність,
- здатність логічно обґрунтувати позицію,
- конструктивно керувати емоціями,
- оцінювати ризики,
- приймати рішення,
- розв'язувати проблеми.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й за можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

1.9. Опис та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти (назва закладу освіти) у 2025/2026 навчальному році складається з наступних компонентів:

1. Освітній процес забезпечують 4 педагогів початкової школи (1 – спеціаліст I категорії, 3 - вищої категорії. 3 педагоги мають звання «старший учитель». 30 учителів базової та профільної школи (за категоріями: 1 - спеціаліст, 3 - II

категорія, 8 - I категорія, 19 - вища категорія. Мають звання «старший учитель» - 3 педагоги.

2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності в Лавриківському ЗЗСО I-III ст. — це система організаційних, змістових і ресурсних компонентів, що забезпечують ефективну реалізацію освітніх програм відповідно до державних стандартів: 13927 примірників підручників, 10907 примірників художньої літератури, 104 примірника довідкової літератури для здобувачів освіти, 318 примірників методичної літератури для педагогів.

3. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності Лавриківського ЗЗСО I-III ст. — це сукупність ресурсів, засобів і умов, необхідних для організації якісного, безпечного та сучасного освітнього процесу.

МТЗ освітньої діяльності (назва закладу освіти) включає:

Навчальні приміщення:

- 4 кабінетів початкової школи — з відповідними зонами для навчання, відпочинку, ігор.

- 1 спортивна зала — обладнані інструментами для дівчат і хлопців.

- Бібліотека — з доступом до друкованих та електронних ресурсів.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ):

- 11 комп'ютерів, 15 ноутбуків та 5 хромбуків для вчителів і здобувачів освіти.

- 5 проєкторів, 1 інтерактивна дошка.

- 3 принтерів, 5 точок Wi-Fi у

навчальних приміщеннях.

- Програмне забезпечення для підтримки освітнього процесу (операційні системи Chrome OS, Windows та Linux, освітня платформа Human).

Обладнання та засоби навчання:

- Навчальні стенди, моделі, таблиці, макети, муляжі.

- Набори для експериментів і лабораторних робіт з фізики, хімії, біології.

- Інструменти для музичного, художнього й фізичного розвитку.

- Навчальні матеріали та посібники, зокрема дидактичні і роздаткові засоби.

- Освітні ігри та набори LEGO (в НУШ).

Меблеве забезпечення:

- Регульовані парти та стільці відповідно до зросту учнів.

- Меблі для вчительської, кабінетів адміністрації, медпункту, їдальні.

Безпечне середовище:

- Первинні засоби пожежогасіння, 24 вогнегасники.

- Засоби відеоспостереження (1 система, що включає 8 камер зовнішнього спостереження та 8 внутрішнього).

- Система екстреного реагування.

- Освітлення, вентиляція, дотримання санітарно-гігієнічних норм.

- Медичний кабінет із базовим обладнанням і аптечками.

Спортивне та фізкультурне обладнання:

- 2 Спортивні зали, спортивний комплекс із 6 спортивними майданчиками, включаючи футбольне поле із штучним покриттям.

- Обладнання для занять фізичною культурою: м'ячі, скакалки, гімнастичні лави, тренажери.

- Засоби для проведення рухливих ігор, спортивних змагань.

Їдальня та харчоблок:

- Столи, лавки, кухонне обладнання, холодильники, бойлери.

- Засоби обліку харчування, меню та відповідність санітарним вимогам.

Інші допоміжні приміщення

- Кімнати практичного психолога, соціального педагога.

В умовах дистанційного навчання матеріально-технічне забезпечення ХЛ №141 відповідає специфічним вимогам до організації освітнього процесу онлайн. Воно включає технічні засоби, програмне забезпечення, цифрові платформи, а також ресурси для педагогів, учнів і батьків.

Згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (Наказ МОН №1115 від 08.09.2020), відповідальність за створення умов навчання вдома несе родина.

Батьки забезпечують:

- Обладнання робочого місця вдома (стіл, стілець, освітлення, тиша).
- Наявність пристрою для участі в дистанційному навчанні (комп'ютер, ноутбук, планшет).
- Доступ до інтернету.
- Контроль за дотриманням режиму дня: час навчання, відпочинку, сну.
- Безпечні умови праці за комп'ютером (відповідно до санітарних вимог).
- Психологічну підтримку дитини під час навчання вдома.
- Комунікацію з ХЛ №141 у разі труднощів або технічних проблем.

Лавриківський ЗЗСО І-ІІІ ст. забезпечує:

- Методичну допомогу батькам щодо організації навчального простору.
- Інструкції та поради для ефективного навчання вдома.
- Технічну або психологічну підтримку, якщо батьки звертаються за допомогою.
- За наявності — тимчасове надання в користування пристроїв (згідно з актами передачі).
- Моніторинг участі здобувачів освіти в навчанні та зворотний зв'язок.

Для педагогів Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст.) забезпечує:

- Проведення внутрішнього навчання та координація зовнішнього навчання з цифрової грамотності.
- Забезпечення методичними матеріалами з використання онлайн-інструментів.
- Доступ до корпоративної пошти або хмарних сервісів для обміну матеріалами.

4. Якість проведення навчальних занять в (назва закладу освіти) відповідно до вимог Державного стандарту, принципів НУШ, рекомендацій ДСЯО та кращих педагогічних практик визначається наступними критеріями:

1. Відповідність навчального заняття навчальній програмі

- Заняття проводиться згідно з календарно-тематичним плануванням.
- Мета й завдання уроку узгоджуються з очікуваними результатами навчання.
- Зміст відповідає віковим особливостям і рівню підготовки учнів.

2. Чітка структура уроку

• Урок має логічну послідовність (мотивація → постановка мети → вивчення нового матеріалу → закріплення → підсумки → рефлексія).

- Використовуються різноманітні методи і прийоми навчання.
- Забезпечено ефективне управління часом.

3. Активність і включення учнів у навчання

- Створено умови для активної участі всіх учнів.
- Залучення учнів до постановки цілей і самооцінювання.
- Використання групової, парної та індивідуальної роботи.

4. Використання сучасних освітніх технологій

- Застосування ІКТ, візуалізація навчального матеріалу.
- Використання інтерактивних методів, STEM, проєктного або проблемного навчання.

- Імерсивність, цифрові інструменти для зворотного зв'язку.

5. Формування ключових компетентностей

- Розвиток критичного мислення, комунікації, співпраці.
- Формування навичок навчання впродовж життя.
- Інтеграція міжпредметних зв'язків.

6. Диференціація та індивідуалізація навчання

- Врахування рівня знань і потреб учнів.
- Надання індивідуальних завдань.
- Підтримка учнів із ООП (за наявності такої категорії дітей).

7. Психологічний комфорт та мотивація учнів

- Позитивна атмосфера, доброзичливий мікроклімат.
- Повага до думки учнів, безпечне освітнє середовище.
- Стимулювання внутрішньої мотивації до навчання.

8. Ефективність оцінювання

- Використання формуального оцінювання: чіткі критерії, зворотний зв'язок, рефлексія.

- Об'єктивність та відкритість оцінювання.
- Залучення учнів до взаємо- та самооцінювання.

9. Результативність навчального заняття

- Досягнення поставленої мети уроку.
- Демонстрація учнями знань, умінь і компетентностей.
- Рефлексія результатів діяльності.

5. Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) — це систематичний процес збору, аналізу та використання інформації про рівень сформованості в учнів ключових та предметних компетентностей, визначених Державним стандартом освіти. Моніторинг — не контроль у класичному розумінні, а інструмент підтримки і розвитку, що дозволяє бачити прогрес кожної дитини та вдосконалювати освітній процес відповідно до потреб учнів.

Сутність моніторингу полягає у:

- Виявленні рівня навчальних досягнень — наскільки учні досягають очікуваних результатів навчання у відповідності до програмних вимог.
- Аналізі динаміки розвитку компетентностей — відстеження змін у знаннях, уміннях, навичках та ціннісних орієнтирах учнів.
- Визначенні сильних і слабких сторін освітнього процесу.
- Обґрунтуванні управлінських рішень щодо удосконалення навчання.
- Забезпеченні прозорості та підвітності у сфері якості освіти.

Основні завдання моніторингу:

- Визначити, наскільки учні оволоділи компетентностями (ключовими та предметними).
- Зібрати об'єктивні дані про ефективність освітнього процесу.
- Надати учням і вчителям зворотний зв'язок.
- Використовувати результати для корекції навчальних стратегій, змісту та підходів.

Що саме моніториться:

- Знання (інформаційна складова).
- Уміння і навички (практична складова).
- Ціннісні орієнтації (мотиваційна й поведінкова складова).
- Здатність застосовувати знання в життєвих ситуаціях (компетентнісний підхід).

Інструменти моніторингу включають:

- тестування;
- діагностичні контрольні роботи;
- проекти, портфоліо;

- спостереження;
- анкетування, самооцінювання, рефлексія;
- аналітика результатів підсумкового оцінювання.

Основними завданнями системи внутрішнього забезпечення якості освіти в ХЛ №141 є:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища (назва закладу освіти);
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

РОЗДІЛ 2 ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

2.1. Загальні положення

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Реалізація мети початкової освіти в комунальному закладі Лавриківський ЗЗСО І-ІІІ ст. ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- **визнання унікальності та обдарованості кожної дитини**, що забезпечується рівним доступом до освіти, заборобою будь-яких форм дискримінації або відокремлення дітей на основі попереднього відбору;
- **цінність дитинства**, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини;
- **радість пізнання**, що обумовлюється використанням в освітньому процесі дослідницької та проєктної діяльності;
- **розвиток вільної особистості** шляхом підтримки самостійності, незалежного мислення, оптимізму та впевненості в собі;
- **міцне здоров'я та добробут**, яких можливо досягти шляхом формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку;
- **забезпечення безпеки** у результаті створення атмосфери довіри і взаємоповаги, перетворення закладу освіти на безпечне місце, де запобігають насильству і цькуванню, надають необхідну підтримку;
- **утвердження людської гідності** шляхом виховання чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до прав людини (зокрема, права на життя, здоров'я, власність, свободу слова тощо);
- **плекання любові до рідного краю** та української культури, шанобливе ставлення до Української держави;
- **формування активної громадянської позиції**, відповідальності за своє життя, розвиток громади та суспільства, збереження навколишнього світу.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи (адаптаційно-ігровий) і 3–4 класи (основний – поглиблення знань та навичок, отриманих в першому циклі), що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма для 1-4-х класів школи І ступеня комунального закладу (назва закладу освіти) (початкова освіта) розроблена відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988-р), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-4 класах), на основі Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Шиян, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Освітня програма визначає:

- деталізований опис компетентностей учнів;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між галузями знань та навчальними предметами за роками навчання, послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- деталізований опис інструментарію формувального (поточного) оцінювання;
- перелік і пропонований зміст освітніх галузей;
- логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальної програми під керівництвом Шиян. з урахуванням вимог до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти згідно з Державним стандартом початкової освіти і змінами до нього.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного

природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі наскрізні вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

2.2. Загальний обсяг навчального навантаження

У Лавриківському ЗЗСО І-ІІІ ст. використовується типовий навчальний план початкової освіти для закладів загальної середньої освіти з української мовою навчання.

ОП зорієнтована на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

На основі ОП Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст. складає на навчальний рік річний навчальний план з конкретизацією варіативного складника, враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантного, так і варіативного складників, які в обов'язковому порядку фінансуються за рахунок субвенції.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахovanі санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин в офлайн-режимі відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205). В умовах дистанційного навчання (назва закладу освіти) дотримується норм Санітарного регламенту, зазначених в Пояснювальній записці даної Освітньої програми.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» і змінами до нього години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження

учні

Навчальний план
Лавриківського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ст.
на 2025/2026 навчальний рік

Початкова школа

Освітні галузі	Навчальні предмети	Класи			
		1	2	3	4
Мови і література (мовний і літературний компоненти)	Навчання грамоти	-	-	-	-
	Українська мова	5	5	5	5
	Англійська мова	2	3	3	3
Математика	с	3	3	4	4
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Я досліджую світ	Мовно-літературна	2	2	2	2
	Математична	1	1	1	1
	Природнича	2	2	2	2
	Технологічна	1	1	1	1
	Соціальна і здоров'язбережна	0,5	1	0,5	0,5
	Громадянська та історична	0,5	1	0,5	0,5
Технології	Інформатика	-	-	1	1
Фізична культура		3	3	3	3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		20	25	26	26
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету. (без урахування поділу на класи)		23	25	26	26

2.3. Перелік і пропонований зміст освітніх галузей початкової освіти

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна
 Іншомовна
 Математична
 Природнича
 Технологічна
 Інформативна
 Соціальна і здоров'язбережувальна
 Громадянська та історична

Мистецька
Фізкультурна

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у Типовій освітній

програмі для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.

Перелік освітніх галузей для 1-2-х класів

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МІО), фізкультурна (ФІО).

Перелік освітніх галузей для 3-4-х класів

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МІО), фізкультурна (ФІО).

У початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі змістовні лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

- 1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»,
- 2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання»,
- 3,4 класи – навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання».

Освітня галузь «Іншомовна» реалізується через окремий предмет – «Іноземна мова» (англійська).

Освітня галузь «Математична» реалізується через окремий предмет, відповідно, - "Математика". Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична». Зазначені освітні галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Освітня галузь «Інформатична» реалізується через окремий предмет, відповідно, - «Інформатика» з 2 класу.

Зміст технологічної освітньої галузі реалізується через навчальний предмет «Дизайн і технології». Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими змістовими лініями: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується окремим предметом «Фізична культура», мета і завдання якого реалізуються за такими змістовими лініями: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Мистецька освітня галузь реалізується через предмети вивчення за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво, образотворче мистецтво за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

2.4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Освітня програма Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст. передбачає досягнення учнями результатів навчання (формування компетентностей), визначених Державним стандартом. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель в рамках кожної освітньої галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовними лініями з урахуванням вимог до обов'язкових

результатів навчання здобувачів освіти (Таблиця 5).

Таблиця 5

ВИМОГИ до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (з додатку до Державного стандарту початкової освіти) з мовно-літературної освітньої галузі		
Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
<i>Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях</i>		
Сприймає усну інформацію	сприймає усну інформацію; критично сприймає інформацію перепитує, виявляючи увагу; для досягнення різних цілей; доречно реагує [2 МОВ 1.1]	сприймає усну інформацію; критично сприймає інформацію перепитує, виявляючи увагу; для досягнення різних цілей; уточнює інформацію з огляду на ситуацію [4 МОВ 1.1]
Перетворює інформацію в різні форми повідомлень	усну відтворює основний зміст усного на основі почутого створює відповідно до асоціативні схеми, таблиці; мети; на основі почутого стисло і вибірково передає зміст малює/добирає ілюстрації; почутого; переказує текст за передає інформацію графічно [2 різними завданнями [4 МОВ 1.2]	усну відтворює основний зміст усного на основі почутого створює відповідно до асоціативні схеми, таблиці; мети; на основі почутого стисло і вибірково передає зміст малює/добирає ілюстрації; почутого; переказує текст за передає інформацію графічно [2 різними завданнями [4 МОВ 1.2]
Виокремлює інформацію	виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим особам [2 МОВ 1.3]	виокремлює необхідну інформацію; передає її іншим особам [2 МОВ 1.3] джерел, зокрема медіатекстів, для створення власного висловлювання з конкретно метою [4 МОВ 1.3]
Аналізує та інтерпретує інформацію	усну розпізнає ключові слова і фрази в визначає та обговорює цілі, усному повідомленні, виділяє їх основні ідеї та окремі деталі голосом у власному мовленні; усної інформації; пояснює зміст пояснює, чому інформація і форму текстів, зокрема зацікавила; за допомогою медіатекстів, пов'язує, зіставляє вчителя виявляє очевидні ідеї у із власними спостереженнями, простих текстах, медіатекстах [2 життєвим досвідом, враховує MOB 1.4]	усну розпізнає ключові слова і фрази в визначає та обговорює цілі, усному повідомленні, виділяє їх основні ідеї та окремі деталі голосом у власному мовленні; усної інформації; пояснює зміст пояснює, чому інформація і форму текстів, зокрема зацікавила; за допомогою медіатекстів, пов'язує, зіставляє вчителя виявляє очевидні ідеї у із власними спостереженнями, простих текстах, медіатекстах [2 життєвим досвідом, враховує MOB 1.4] думки інших осіб [4 МОВ 1.4]
Оцінює усну інформацію	висловлює думки щодо усного повідомлення, простого тексту, усного повідомлення, простого медіатексту; намагається пояснити свої вподобання; обґрунтовує думки, спираючися звертається до дорослих за на власний досвід; визначає підтвердженням правдивості позицію інформації [2 МОВ 1.5]	висловлює своє ставлення до повідомлення, простого тексту, усного повідомлення, простого медіатексту; намагається пояснити свої вподобання; обґрунтовує думки, спираючися звертається до дорослих за на власний досвід; визначає підтвердженням правдивості позицію інформації [2 МОВ 1.5] погоджується з нею або заперечує її [4 МОВ 1.5]
Висловлює і захищає власні погляди	висловлює власні погляди щодо предмета обговорення; підтверджує їх прикладами, намагається зробити так, щоб висловлювання було зрозуміле і дотримується цікаве для інших осіб; правильно вимовляє загальноживані слова [2 МОВ 1.6]	висловлює власні погляди, предмета обговорення; підтверджує їх прикладами, намагається зробити так, щоб висловлювання було зрозуміле і дотримується цікаве для інших осіб; правильно вимовляє загальноживані слова висловлюючи власні погляди [4 МОВ 1.6]
Використовує вербальні та невербальні	розпізнає емоції своїх	обирає вербальні та невербальні

невербальні засоби під час співрозмовників, використовує засоби спілкування, доречно представлення своїх думок відомі вербальні та невербальні використовує їх для засоби для передачі емоцій та спілкування та створення настрою; розпізнає образні простих медіатекстів вислови і пояснює, що вони відповідно до комунікативної допомагають уявити; створює мети; вимовляє з правильною прості медіатексти [2 МОВ 1.7] інтонацією різні за метою висловлювання речення; використовує у власному мовленні засоби художньої виразності у творах різних жанрів [4 МОВ 1.7]

Регулює власний емоційний розповідає про власні відчуття та описує власні емоції та емоції стан емоції від співрозмовника від прослуханого/побаченого; прослуханого/побаченого; ввічливо спілкується [2 МОВ 1.8] доречно використовує у власному мовленні формули мовленнєвого етикету [4 МОВ 1.8]

Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду

Сприймає текст передбачає за обкладинкою, прогнозує зміст дитячої книжки заголовком та ілюстраціями, про за обкладинкою, заголовком, що йтиметься в дитячій книжці; ілюстраціями та анотацією; читає вголос правильно, свідомо, володіє повноцінними цілими словами нескладні за навичками читання (вголос і змістом і формою тексти; розуміє мовчки), що дає змогу фактичний зміст прочитаного [2 зрозуміти тексти різних видів [4 МОВ 2.1] МОВ 2.1]

Аналізує та інтерпретує пов'язує інформацію з тексту з пов'язує елементи інформації в відповідними життєвими цілісну картину; розрізняє ситуаціями; розрізняє головне і факти і думки про ці факти; другорядне в тексті; визначає формулює прямі висновки на тему художнього твору, а також основі інформації, виявленої в простого медіатексту [2 МОВ тексті; визначає форму і 2.2] пояснює зміст простих медіатекстів [4 МОВ 2.2]

Збагачує естетичний та розповідає про власні почуття та описує емоційний стан емоційно-чуттєвий досвід емоції від прочитаного тексту; персонажів, співпереживає [4 відтворює емоції літературних МОВ 2.3] персонажів під час інсценізації [2 МОВ 2.3]

Оцінює текст висловлює власні вподобання висловлює власне ставлення до щодо змісту прочитаних творів, творів, літературних літературних персонажів, персонажів, об'єктів мистецтва намагається пояснити, що і навколишнього світу, подобається, а що ні; висловлює наводить прості аргументи думки щодо простих щодо власних думок, медіатекстів [2 МОВ 2.4] використовуючи текст, власний досвід та інші джерела; описує враження від змісту і форми медіатексту [4 МОВ 2.4]

Обирає тексти для читання	обирає книжку для читання; визначає мету читання (для пояснює власний вибір [2 МОВ задоволення, розваги, пошуку потрібної інформації]) та обирає відповідні тексти [4 МОВ 2.5]
Перетворює інформацію	на основі тексту малює/добирає на основі тексту створює план, ілюстрації, фіксує інформацію таблицю, модель [4 МОВ 2.6] графічно [2 МОВ 2.6]
Читає творчо	експериментує з текстом (змінює експериментує з текстом кінцівку, місце подій, імпровізує (змінює сюжет, переказує текст з репліками під час інсценізації з іншої позиції, додає тощо) [2 МОВ 2.7] персонажів, імпровізує під час інсценізації) [4 МОВ 2.7]

Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови

Створює висловлювання	письмові пише рукописними буквами, пише рукописними буквами зливо, розбірливо; створює розбірливо в темпі, який дає невеликі та нескладні за змістом змогу записати власну думку та висловлювання, записує їх; інформацію з різних джерел; правильно записує слова, які створює висловлювання, пишуться так, як вимовляються; записує їх урахувавши мету та створює прості медіатексти за адресата і дотримуючися норм допомогою інших осіб [2 МОВ літературної мови, 3.1] користується орфографічним словником; створює тексти різних типів і жанрів (казка, розповідь, опис, міркування); створює прості медіатексти, використовує різні форми їх презентації [4 МОВ 3.1]
Взаємодіє в режимі реального часу	обмінюється короткими створює короткі дописи для письмовими повідомленнями [2 захищених ресурсів, зокрема веб-сайта закладу загальної середньої освіти] [4 МОВ 3.2]
Редагує письмові тексти	перевіряє написане, виявляє і знаходить і виправляє виправляє недоліки письма орфографічні помилки, зокрема самостійно чи за допомогою із застосуванням знань про вчителя; обговорює створений будову слова; аналізує та текст і вдосконалює його за вдосконалює створений текст допомогою інших осіб [2 МОВ відповідно до мети спілкування, 3.3] перевіряє грамотність написаного [4 МОВ 3.3]

Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз

Досліджує мовні явища	спостерігає за мовними аналізує значення слів з одиницями та явищами, урахуванням контексту, будови відкриває деякі закономірності слова, перевіряє власне співвідношення звуків і букв, розуміння значення слова за значення слів, їх граматичної словниками; форми та ролі в реченні; використовує у власному спостерігає за власним мовленні слова з переносним мовленням та мовленням інших значенням, синоніми та осіб, удосконалює власне антоніми, фразеологізми для
-----------------------	---

мовлення за допомогою інших досягнення мети спілкування;
осіб [2 МОВ 4.1]

правильно вживає граматичні
форми частин мови; правильно
записує різні види речень за
метою висловлювання [4 МОВ
4.1]

Використовує знання з мови експериментує звуками, створює прості мовні ігри,
у мовленнєвій творчості словами, фразами в мовних кросворди, ребуси,
іграх; аналізує за допомогою експериментуючи звуками, вчителя
мовлення літературних словами, фразами; виокремлює
персонажів [2 МОВ 4.2] характерні риси свого мовлення
(улюблені слова, фрази);
спостерігає за їх впливом на
співрозмовників; коригує своє
мовлення [4 МОВ 4.2]

з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта)

Загальні результати навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти
		1-2 класи
		3-4 класи

Сприйняття інформації, висловленої іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критичне оцінювання інформації

Сприймає усну розуміє короткі, прості визначає в усному повідомленні
інформацію запитання, твердження, інформацію за різними завданнями
прохання/вказівки та реагує на на знайомі повсякденні теми [4 ІНО
них вербально та/або 1.1]
невербально [2 ІНО 1.1]

Критично оцінює усну розпізнає знайомі слова і фрази розуміє зміст усного висловлювання
інформацію під час сприйняття усної у знайомому повсякденному
інформації [2 ІНО 1.2] контексті [4 ІНО 1.2]

Розуміння прочитаних іншомовних текстів різних видів для здобуття інформації або для задоволення, використання прочитаної інформації та її критичне оцінювання

Сприймає текст розпізнає знайомі слова з опорою розпізнає знайомі імена/назви, слова
на наочність [2 ІНО 2.1] та елементарні фрази в коротких,
простих текстах [4 ІНО 2.1]
Аналізує прочитану визначає в тексті інформацію за
інформацію різними завданнями на знайомі
повсякденні теми [4 ІНО 2.2]

Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу з використанням іноземної мови

Здійснює усну запитує та повідомляє спілкується на добре знайомі теми,
взаємодію інформацію про себе та реагує на прості твердження щодо
повсякденні справи, вживаючи задоволення нагальних потреб та
короткі сталі вирази та висловлює такі потреби [4 ІНО 3.1]
використовуючи у разі потреби
жести [2 ІНО 3.1]

Усно висловлює власні описує себе та свій стан розповідає про людей, навколишній
думки, почуття, короткими фразами [2 ІНО 3.2] світ та побут простими, окремими
ставлення та позиції фразами та висловлює своє
ставлення [4 ІНО 3.2]

Здійснює письмову надає найпростішу інформацію запитує та надає особисту
взаємодію про себе у письмовій формі інформацію у письмовій формі,
(записка, анкета) [2 ІНО 3.3] використовуючи прості слова,

короткі речення та сталі вирази [4 ІНО 3.3]

Висловлює свої думки, пише короткими фразами про себе, навколишній світ, побут, позиції письмово [2 ІНО 3.4] про себе, навколишній світ, побут, використовуючи прості слова та вирази [4 ІНО 3.4]

Здійснює взаємодію в пише короткі фрази в режимі створює в режимі реального часу реального часу у разі потреби з прості повідомлення за допомогою використання словника [2 ІНО кількох коротких речень [4 ІНО 3.5] 3.5]

з математичної освітньої галузі

Загальні результати навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи

Дослідження ситуації і виокремлення проблем, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів

Розпізнає серед ситуацій розпізнає серед ситуацій із свого розпізнає серед життєвих ситуацій з повсякденного життя ті, що потребують ті, що стосуються кількісних ті, що розв'язуються перелічування об'єктів, відношень/форм об'єктів математичними вимірювання величин, навколишнього світу [4 МАО 1.1] методами обчислення [2 МАО 1.1]

Досліджує, аналізує, аналізує проблемні ситуації аналізує проблемні ситуації, що оцінює дані та зв'язки свого життя; визначає групу виникають у житті; описує між ними для пов'язаних між собою величин проблемні життєві ситуації за розв'язання проблеми для розв'язання повсякденних допомогою групи величин, які математичного змісту проблем математичного змісту пов'язані між собою [4 МАО 1.2] [2 МАО 1.2]

Прогнозує результат прогнозує результат виконання прогнозує результат розв'язання розв'язання проблемної арифметичних дій [2 МАО 1.3] проблемної ситуації з урахуванням ситуації власного досвіду [4 МАО 1.3]

Моделювання процесів і ситуацій, розроблення стратегій (планів) дій для розв'язання різноманітних задач

Сприймає і перетворює перетворює інформацію (почуту, перетворює інформацію (почуту, інформацію (почуту, побачену, прочитану) у схему, побачену, прочитану) різними побачену, прочитану), таблицю, схематичний рисунок способами у схему, таблицю, будує допоміжну [2 МАО 2.1] схематичний рисунок [4 МАО 2.1] модель проблемної ситуації

Розробляє стратегії обирає послідовність дій для обирає спосіб (способи) розв'язання розв'язання проблемних розв'язання проблемної ситуації проблемної ситуації [2 МАО 2.2] ситуацій [2 МАО 2.2]

Моделює процес обирає числові дані, необхідні і обирає дані, необхідні і достатні для розв'язання проблемної достатні для відповіді на розв'язання проблемної ситуації; ситуації і реалізує його конкретне запитання; визначає обґрунтовує вибір дій для дію (дії) для розв'язання розв'язання проблемної ситуації; проблемної ситуації, виконує її розв'язує проблемну ситуацію різними способами [4 МАО 2.3] (їх) [2 МАО 2.3]

Критичне оцінювання даних, процесу та результату розв'язання навчальних і практичних задач

Оцінює дані проблемної визначає достатність даних для використовує відомі засоби добору ситуації, необхідні і розв'язання проблемної ситуації необхідних даних для розв'язання

достатні для її [2 MAO 3.1]
розв'язання

проблемної ситуації [4 MAO 3.1]

Оцінює різні шляхи визначає шляхи розв'язання досліджує різні шляхи розв'язання розв'язання проблемної ситуації [2 MAO 3.2] проблемної ситуації, обирає ситуації, обирає раціональний шлях її розв'язання [4 MAO 3.2]
раціональний шлях її розв'язання

Перевіряє відповідність зіставляє одержаний результат зіставляє одержаний результат з одержаного результату прогнозованим [2 MAO 3.3] прогнозованим [4 MAO 3.3]
прогнозованому

Оцінює правильність перевіряє правильність перевіряє правильність розв'язання розв'язання проблемної результату арифметичної дії; проблемної ситуації різними ситуації; виявляє та виявляє та виправляє помилки [2 способами; виявляє та виправляє виправляє помилки MAO 3.4] помилки [4 MAO 3.4]

Застосування досвіду математичної діяльності для пізнання навколишнього світу

Аналізує об'єкти визначає істотні, спільні і визначає істотні, спільні і відмінні навколишнього світу та відмінні ознаки об'єктів ознаки математичних об'єктів; ситуації, що виникають навколишнього світу; порівнює, порівнює, узагальнює і класифікує у житті об'єднує у групу і розподіляє на об'єкти за суттєвою ознакою [4 групи за спільною ознакою [2 MAO 4.1] MAO 4.1]

Встановлює кількість рахує об'єкти, позначає числом встановлює кількість об'єктів; об'єктів, читає і записує результат лічби; порівнює числа позначає результат лічби числом; числа, порівнює та в межах сотні та упорядковує їх порівнює числа в межах мільйона та упорядковує їх [2 MAO 4.2] упорядковує їх [4 MAO 4.2]

Володіє обчислює усно зручним для себе обчислює усно і письмово у різних обчислювальними способом у навчальних і життєвих ситуаціях [4 MAO 4.3]

навичками, застосовує практичних ситуаціях [2 MAO їх у навчальних та 4.3] практичних ситуаціях

Визначає просторові орієнтується на площині і в орієнтується на площині і в просторі, відношення просторі; описує або зображає рухається за визначеним схематично розміщення, маршрутом; планує маршрути напрямом і рух об'єктів [2 MAO пересування [4 MAO 4.4] 4.4]

Розпізнає геометричні розпізнає знайомі геометричні розпізнає знайомі геометричні фігури за їх істотними площинні та об'ємні фігури фігури у фігурах складної форми [4 ознаками серед об'єктів навколишнього MAO 4.5] світу, на малюнках [2 MAO 4.5]

Будує, конструює конструює площинні та об'ємні створює з геометричних фігур різні об'єкти фігури з підручного матеріалу, конструкції; будує площинні фігури створює макети реальних та за заданими розмірами [4 MAO 4.6] уявних об'єктів [2 MAO 4.6]

Вимірює величини вимірює величини за допомогою визначає спільну властивість підручних засобів і об'єктів навколишнього світу та вимірювальних приладів [2 MAO інтерпретує її як величину для 4.7] вимірювання та порівняння [4 MAO 4.7]

Використовує встановлює залежність між використовує залежність між алгебраїчні поняття і компонентами і результатом компонентами і результатом залежності для арифметичної дії [2 МАО 4.8] арифметичної дії для розв'язання розв'язування проблемної ситуації; використовує

проблемної ситуації;
досліджує задачі

буквену символіку для запису
математичних тверджень [4 МАО
4.8]

з природничої освітньої галузі

Загальні навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи
Відкриття світу природи, набуття досвіду її дослідження, пошук відповідей на запитання, спостереження за навколишнім світом, експериментування та створення навчальних моделей, вияв допитливості та отримання радості від пізнання природи			
Виявляє і формулює проблеми, що цікаво дослідити [2 ПРО 1.1]		обирає у найближчому оточенні проблеми, що можна розв'язати дослідницьким способом [4 ПРО 1.1]	
Визначає мету дослідження і висуває гіпотезу		обирає та пояснює дії для визначення мету досліджень/досліджень; визначає можливі результати спостережень/досліджень [2 ПРО 1.2]	
Планує дослідження		пропонує/обирає послідовність кроків під час спостереження/експерименту [2 ПРО 1.3]	
Спостерігає, експериментує, моделює		досліджує обрані природні та об'єкти, обраними або використовуючи надані прилади, природними явищами та об'єктами, моделі [2 ПРО 1.4]	
Аналізує та обґрунтовує результати досліджень, формулює висновки		описує, що нового дізнався, встановлює зв'язки між об'єктами і явищами природи; робить висновки експериментуючи [2 ПРО 1.5]	
Проводить самоаналіз діяльності		описує та пояснює те, що дізнався; радіючи пізнанню помилок, які виникають під час нового, розуміє, що помилки є дослідження, змінює умови чи невід'ємною частиною пізнання послідовність дій під час дослідження [2 ПРО 1.6]	
Опрацювання та систематизація інформації природничого змісту, отриманої з доступних джерел, та представлення її у різних формах			
Знаходить інформацію та систематизує її		знаходить інформацію про природу [2 ПРО 2.1]	
Перетворює інформацію з однієї форми в іншу		зображує інформацію про навколишній світ у вигляді малюнка, схеми, графіка, тексту, малюнка, таблиці [2 ПРО 2.2]	
Усвідомлення розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснення ролі природничих наук і техніки в житті людини, відповідальна поведінка у природі			

Виявляє взаємозв'язки у виявляє та описує очевидні діє у навколишньому світі з природі та враховує їх узв'язки у природі; пояснює урахуванням взаємозв'язків між своїй діяльності необхідність їх урахування у об'єктами живої і неживої природи життєдіяльності людини [2 ПРО 4 ПРО 3.1]
3.1]

Діє у навколишньому дбає про чистоту навколишнього встановлює зв'язки між діяльністю світі, розуміючи світу, доглядає за рослинами і людини і станом навколишнього наслідки власної тваринами [2 ПРО 3.2] світу; складає правила поведінки в поведінки навколишньому світі і дотримується їх [4 ПРО 3.2]

Використовує наукові наводить приклади пояснює значущість винаходів у надбання для використання винаходів людства повсякденному житті, збереженні розв'язання проблем в побуті [2 ПРО 3.3] навколишнього світу [4 ПРО 3.3]

Відповідально та пояснює необхідність визначає приблизні витрати ощадливо використовує збереження природних ресурсів і природних ресурсів, що природні ресурси намагається це робити [2 ПРО використовуються в родині, шляхи 3.4] їх зменшення [4 ПРО 3.4]

Критичне оцінювання фактів, поєднання нового досвіду з набутим раніше і його творче використання для розв'язання проблем природничого характеру

Визначає проблему розрізняє проблеми в пояснює важливість того, що вивчає, шляхом співвіднесення навколишньому світі, пов'язані з для власного життя, розрізняє в нових фактів із діяльністю людини [2 ПРО 4.1] ньому головне і другорядне [4 ПРО попереднім досвідом 4.1]

Критично оцінює розуміє проблему в визначає відоме і невідоме у проблему навколишньому світі; проблемі, висловлює докази розмірковує, що відомо про цю правильності суджень [4 ПРО 4.2] проблему, як її розв'язати [2 ПРО 4.2]

Групує і класифікує знаходить спільні і відмінні класифікує об'єкти навколишнього об'єкти навколишнього ознаки об'єктів; групує об'єкти світу за кількома ознаками та світу навколишнього світу за однією властивостями [4 ПРО 4.3] або кількома ознаками [2 ПРО 4.3]

Генерує нові ідеї для пропонує різні способи пропонує власний спосіб розв'язання проблеми використання об'єктів розв'язання обраної або навколишнього світу [2 ПРО 4.4] запропонованої проблеми [4 ПРО 4.4]

з технологічної освітньої галузі

Загальні результати навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи

Втілення творчого задуму в готовий виріб

Планує власну за допомогою дорослих або обирає об'єкт праці та прогнозує діяльність з самостійно планує власну кінцевий результат власної виготовлення виробу діяльність з виготовлення діяльності; самостійно планує виробу, прогнозує кінцевий послідовність технологічних результат [2 ТЕО 1.1] операцій під час виготовлення виробу [4 ТЕО 1.1]

Читає і розробляє читає та аналізує графічні читає та аналізує графічні графічні зображення зображення за допомогою зображення; виконує прості дорослих та використовує їх у геометричні зображення та процесі роботи [2 ТЕО 1.2] керується ними у процесі роботи [4

ТЕО 1.2]

Добирає матеріали і за допомогою дорослих або самостійно добирає матеріали та технології для самостійно добирає технології для виготовлення виробу виготовлення виробу конструкційні матеріали та [4 ТЕО 1.3]
технології для виготовлення виробу [2 ТЕО 1.3]

Моделює, конструює та моделює, конструює та моделює, конструює та виготовляє виготовляє виріб виготовляє виріб з готових виріб з готових елементів; елементів за допомогою виготовляє та оздоблює виріб дорослих; виготовляє та відомими технологіями [4 ТЕО 1.4]
оздоблює виріб за допомогою дорослих [2 ТЕО 1.4]

Оцінює та представляє оцінює та представляє представляє одержаний результат результати власної або результати власної або власної або колективної діяльності колективної діяльності колективної діяльності за та намагається оцінити його [4 ТЕО 1.5]
допомогою дорослих [2 ТЕО 1.5] 1.5]

Турбота про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто оточує

Застосовує технологічні виконує прості технологічні самостійно виконує прості операції традиційних та операції традиційних та технологічні операції традиційних сучасних ремесел сучасних ремесел за допомогою та сучасних ремесел [4 ТЕО 2.1]
дорослих або самостійно [2 ТЕО 2.1]

Створює виріб, спостерігає за процесом самостійно створює виріб, застосовуючи технології виготовлення виробу народними застосовуючи технології традиційних та сучасних майстрами; створює виріб за традиційних та сучасних ремесел [4 ремесел
допомогою дорослих або ТЕО 2.2]
самостійно згідно із зразком чи власним задумом, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел [2 ТЕО 2.2]

Ефективне використання природних матеріалів, турбота про навколишній світ

Розраховує витрати за допомогою дорослих за допомогою дорослих або розраховує орієнтовні витрати та самостійно розраховує орієнтовні кількість матеріалів для витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу [2 ТЕО 3.1] виготовлення виробу [4 ТЕО 3.1]

Ощадно використовує під час виготовлення виробів ощадно використовує матеріали; матеріали намагається ощадно сортує відходи, дотримуючися використовувати матеріали; за відповідних правил [4 ТЕО 3.2]
допомогою дорослих готує залишки до вторинної обробки [2 ТЕО 3.2]

Практичне і творче застосування традиційних та сучасних ремесел

Організовує власну за допомогою дорослих планує планує та виконує дії у власному життєдіяльність дії та виконує їх у власному побуті [4 ТЕО 4.1]
побуті [2 ТЕО 4.1]

Розв'язує практичні виконує практичні завдання в безпечно використовує найпростіші завдання у побуті побуті; організовує робоче місце прилади у побуті; самостійно за допомогою дорослих [2 ТЕО організовує робоче місце відповідно 4.2]
до визначених потреб та завдань [4 ТЕО 4.2]

Дотримується безпеки дотримується безпечних прийомів праці під час використання під час виготовлення інструментів та пристосувань [2 ТЕО 4.3/4 ТЕО 4.3]

виробу

з інформатичної освітньої галузі

Загальні навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи

Пошук, подання, перетворення, аналіз, узагальнення та систематизація даних, критичне оцінювання інформації для розв'язання життєвих проблем

Досліджує інформаційний навколишній світ пояснює сприйняття інформації пояснює основні інформаційні різними органами чуття на процеси у близькому для себе основі власних спостережень [2 середовищі (дім, школа, вулиця) на

ІФО 1.1]

основі власних спостережень [4 ІФО 1.1]

Знаходить, подає, розрізняє та фіксує дані, аналізує знаходить інформацію, зберігає дані перетворює, аналізує та та впорядковує прості на цифрових носіях, перетворює зберігає дані різних послідовності [2 ІФО 1.2] інформацію з однієї форми в іншу за допомогою поданих шаблонів, порівнює різні способи представлення інформації, аналізує та впорядковує послідовності [4 ІФО 1.2]

Добирає об'єкти для визначає об'єкти, їх властивості класифікує об'єкти за їх створення моделей та значення властивостей за властивостями, зіставляє ознаки підтримки вчителя; розрізняє моделей реального і цифрового моделі та їх відповідники у світу, аналізує вплив подій на реальному світі, створює прості властивості, досліджує об'єкти за моделі [2 ІФО 1.3] допомогою створених моделей [4 ІФО 1.3]

Критично оцінює розрізняє правдиві та неправдиві висловлює припущення про інформацію з різних твердження, здобуті з різних достовірність інформації, отриманої джерел джерел [2 ІФО 1.4] з цифрових джерел, розрізняє факти і судження [4 ІФО 1.4]

Створення інформаційних продуктів та програм для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них

Розробляє та реалізує створює план дій, наводить розробляє алгоритми (зокрема, для алгоритми приклади повторення та власної чи групової діяльності) з виконання дій за визначеним послідовних дій, умов, повторень [4 завданням у повсякденній ІФО 2.1] діяльності [2 ІФО 2.1]

Створює та налагоджує складає простий план із точних створює згідно з планом або програмні проекти та однозначних вказівок до дій алгоритмом прості програми та виконавців, виявляє в ньому налагоджує їх; прогнозує та помилки, оцінює відповідність формулює очікуваний результат очікуваному результату [2 ІФО створеної програми [4 ІФО 2.2] 2.2]

Розробляє модульні складає ціле із запропонованих розкладає задачі на прості, які проекти частин, пояснює, як заміна виконуються згідно з окремими окремих частин приводить до інструкціями чи послідовністю іншого цілого [2 ІФО 2.3] інструкцій і навпаки (компонуює) [4 ІФО 2.3]

Опрацьовує та створює використовує готові та створює створює інформаційні продукти, інформаційні продукти з прості інформаційні продукти поєднуючи текст, зображення, звук

використанням даних (текст, зображення, звуки) для того для представлення ідей та/або різних типів отримання, передачі інформації результатів діяльності [4 ІФО 2.4] або представлення власних ідей, результатів діяльності [2 ІФО 2.4]

Співпрацює в команді самостійно та відповідально керує своїми діями та пояснює для створення виконує визначені завдання; власний внесок у спільний результат інформаційного працює в команді з іншими роботи команди, коментує успішні продукту особами для досягнення спільної та невдалі кроки у процесі роботи [4

мети [2 ІФО 2.5]

ІФО 2.5]

Усвідомлене використання інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для доступу до інформації, спілкування та співпраці, самостійного опанування новими вміннями

Використовує широкий використовує цифрові пристрої обирає цифрове середовище, спектр цифрових вдома, у школі, на вулиці та пристрої, засоби для розв'язання пристроїв пояснює їх призначення [2 ІФО життєвої задачі/проблеми, пояснює 3.1] свій вибір [4 ІФО 3.1]

Організовує власне організовує власне робоче місце налаштовує для власних потреб інформаційне за допомогою дорослих; відповідне програмне середовище; розпізнає середовище та описує прості визначає за допомогою правильної проблеми та збоїв, які виникають термінології збоїв у роботі доступних у роботі доступних цифрових цифрових пристроїв, усуває прості пристроїв, звертається за несправності [4 ІФО 3.2] допомогою та підтримкою [2 ІФО 3.2]

Спілкується, навчається використовує цифрові пристрої, співпрацює та спілкується в та співпрацює в технології для доступу до захищених мережових спільнотах мережових спільнотах інформації та спілкування [2 для обміну думками, виконання ІФО 3.3] спільних завдань, пошуку інформації та навчання [4 ІФО 3.3]

Усвідомлення наслідків використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримання етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії

Відповідально дотримується правил безпечної відповідально використовує використовує роботи; захищає власний технології для власної безпеки,

інформаційні технології інформаційний простір; регулює власний час роботи з у повсякденному житті, розповідає про проблеми цифровими пристроями, обговорює захищає себе та власний дорослим [2 ІФО 4.1] різні наслідки використання інформаційний простір інформаційних технологій у школі, на вулиці, вдома тощо [4 ІФО 4.1]

Дотримується норм зважає на технічні можливості добирає належні засоби для соціальної, цифрових пристроїв для спілкування з іншими особами, міжкультурної та спілкування, зокрема з людьми з зокрема з людьми з особливими міжособистісної особливими потребами, поважає потребами, безпосередньо та через приватність повідомлень, Інтернет, усвідомлює толерантно ставиться до відповідальність за свою діяльність в відмінностей культур, традицій і Інтернеті; рекомендує цікаві та різних думок [2 ІФО 4.2] безпечні веб-сайти своїм друзям [4 ІФО 4.2]

Дотримується норм зазначає авторство власних відвідує тільки корисні і безпечні правової взаємодії робіт; виявляє повагу до веб-сайти; дотримується правил

авторства
інших осіб [2
ІФО 4.3]
використання
 влас
них і

 чужи
х

		творів [4 ІФО 4.3]	
з соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі			
Загальні навчання освіти	результати здобувачів	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
		1-2 класи	3-4 класи
<i>Турбота про особисте здоров'я і безпеку, реагування на діяльність, яка становить загрозу для власного життя, здоров'я, добробуту та інших осіб</i>			
Діє відповідально	демонструє поведінку, яка запобігає або зменшує ризики для життя і здоров'я [2 СЗО 1.1]	демонструє різноманітні практики поведінки, які запобігають або зменшують ризики для життя і здоров'я [4 СЗО 1.1]	
Відстоює власні та інших осіб	протидіє проявам тиску, неповаги та приниження щодо себе та інших осіб, звертається за допомогою до дорослих [2 СЗО 1.2]	протидіє проявам тиску, неповаги та приниження щодо себе та інших осіб, звертається за допомогою до дорослих залежно від ризику [4 СЗО 1.2]	
Надає допомогу	розрізняє, до кого і як звернутися за допомогою; описує приклади такої діяльності [2 СЗО 1.3]	визначає потребу в допомозі собі та особам, оцінює можливості її надання [4 СЗО 1.3]	
Поводиться етично	розпізнає здорову етичну поведінку (сумлінність, справедливість, чесність, відповідальність, відданість) та наслідує її [2 СЗО 1.4]	демонструючи поведінку (сумлінність, справедливість, чесність, відповідальність, відвагу, СЗО 1.4)	
<i>Визначення альтернатив, прогнозування наслідків, ухвалення рішень з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб</i>			
Розпізнає небезпечні ситуації	розпізнає та описує небезпечні ситуації вдома, у школі та навколишньому світі [2 СЗО 2.1]	пояснює, що робити в небезпечних ситуаціях вдома, у школі та навколишньому світі [4 СЗО 2.1]	
Прогнозує наслідки	пояснює, що кожна дія (рішення) має наслідки [2 СЗО 2.2]	прогнозує можливі наслідки своїх дій (рішень) для себе та інших осіб [4 СЗО 2.2]	
Ухвалює рішення	вирішує, як діяти у повсякденних ситуаціях без загрози для життя і здоров'я [2 СЗО 2.3]	вирішує, як діяти у повсякденних ситуаціях з користю для здоров'я, безпеки та добробуту [4 СЗО 2.3]	
Поводиться безпечно	пояснює, від чого залежить поведінка вдома, у школі та себе та інших осіб навколишньому світі [2 СЗО 2.4]	поводиться безпечно з огляду на безпеку вдома, у школі, на вулиці, у громадських місцях [4 СЗО 2.4]	
<i>Аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналіз і оцінка наслідків та ризиків</i>			
Обмірковує альтернативи дій та рішень	визначає здорові та власні звички [2 СЗО 3.1]	обмірковує альтернативні рішення щодо відповідності здоровим чи шкідливим звичкам [4 СЗО 3.1]	
Приймає зміни власному організмі	увідзначає зміни організму і приймає їх [2 СЗО 3.2]	спостерігає за змінами у своєму тілі залежно від фізичного стану, настрою, виду діяльності, способу життя; пояснює та приймає їх [4 СЗО 3.2]	
Аналізує вплив	визначає позитивний	і аналізує позитивний і негативний	

поведінки на здоров'я негативний вплив на вибір вплив на вибір здорової та безпечної здорової та безпечної поведінки поведінки [4 СЗО 3.3]
[2 СЗО 3.3]

Здійснює вибір та розпізнає, що приносить обирає діяльність, яка приносить отримує задоволення задоволення та користь [2 СЗО задоволення та користь [4 СЗО 3.4]
3.4]

Підприємливість та етична поведінка для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту

Вчиться вчитися без упорядковує власне навчання планує та організовує власне шкоди для здоров'я відповідно до своїх потреб та навчання, чергуючи його з рекомендованих умов [2 СЗО відпочинком [4 СЗО 4.1]
4.1]

Знаходить і перевіряє розпізнає знаки, символи і намагається критично оцінювати інформацію попередження щодо ймовірної інформації щодо товарів і послуг [4 небезпеки [2 СЗО 4.2] СЗО 4.2]

Діє ефективно і пояснює потреби свої та інших розрізняє необхідні та надмірні самостійно осіб; визначає, від кого та від потреби свої та інших осіб; визначає чого залежить задоволення короткострокові цілі та планує потреб [2 СЗО 4.3] конкретні дії щодо задоволення власних потреб [4 СЗО 4.3]

Спілкується уважно слухає, запитує про сприймає критичну інформацію конструктивно потреби інших осіб та щодо себе та етично реагує на неї висловлюється так, щоб не [4 СЗО 4.4] образити інших осіб [2 СЗО 4.4]

Виявляє культуру визнає важливість помірності у намагається оцінювати споживання споживанні послуг та продукції використовувати ресурси [4 СЗО 4.5]
[2 СЗО 4.5]

Планує майбутнє пояснює важливість навчання у уявляє свою мету і розповідає про те, школі для свого життя та як її досягти; пояснює, як від добробуту; планує свій день ставлення до навчання залежить (навчальний та вихідний) власний успіх і [4 СЗО 4.6]
[2 СЗО 4.6]

Співпрацює для виконує різні ролі в групі, погоджується на ту роль, яку досягнення результату пояснює у чому цінність спільної здатний виконати найкраще; разом з діяльності роботи [2 СЗО 4.7] іншими особами визначає мету спільної роботи, намагається досягти її [4 СЗО 4.7]

з громадянської та історичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів початкової освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Встановлення зв'язків між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснення значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій)

Орієнтується в встановлює послідовність подій визначає послідовність подій; історичному часі (раніше/пізніше, до/після, давно/співвідносить одиниці недавно); пояснює, як і чому люди вимірювання часу [4 ГІО 1.1]
визначають час [2 ГІО 1.1]

Розкриває тривалість і описує послідовність етапів встановлює кількість поколінь у варіативність подій в розвитку людини; намагається своїй родині, розкриває зв'язки між часі пояснити, як події пов'язані між теперішнім та попередніми собою [2 ГІО 1.2] поколіннями [4 ГІО 1.2]

Виявляє і прогнозує розрізняє теперішнє, минуле і наводить приклади культурно-

суспільні (історичні) майбутнє (було - є - буде)
зміни [2 ГІО 1.3]

історичної спадщини України;
виокремлює важливі для громадян
України події, пояснює, як вони
впливають на життя [4 ГІО 1.3]

Орієнтація у знайомому соціальному середовищі, долучення до його розвитку, пояснення впливу природи та діяльності людей на нього

Орієнтується уорієнтується у близькому до місця розпізнає відомі об'єкти
соціальному проживання та освоєному людьми соціального середовища, планує
середовищі середовищі [2 ГІО 2.1] прогулянку/ подорож/екскурсію до
об'єктів культурної спадщини
рідного краю, України [4 ГІО 2.1]

Виявляє взаємозв'язок показує, як природа дає людям пояснює цінність природи для
природного ізасоби до існування; описує зміни, життя та роль діяльності людини в
соціального які спостерігає у знайомому освоєнні навколишнього світу
середовища просторі, пов'язані з людською [4 ГІО 2.2]
діяльністю [2 ГІО 2.2]

Формує разом з досліджує об'єкти загального розрізняє об'єкти загального
іншими особами користування у своїй місцевості; користування і власні об'єкти;
громадський простір дотримується правил поведінки під протидією (залучаючи дорослих)
час гри, прогулянки і відпочинку [2 порушенням правил поведінки в
ГІО 2.3] публічних місцях [4 ГІО 2.3]

Робота з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналіз змісту джерел, їх критична оцінка

Добирає джерела пояснює, де може знайти потрібну знаходить потрібну інформацію
історичної та інформацію; виявляє основний про минуле і сучасне; добирає суспільно
значущої зміст джерела інформації; розпитує джерело інформації відповідно до
інформації старших людей про минуле [2 ГІО потреб і заінтересованості
3.1] [4 ГІО 3.1]

Аналізує соціальну запитує про те, що зацікавило; виокремлює в тексті окремі події,
(історичну) знаходить відповіді на запитання; персонажі, поняття; формулює
інформацію виокремлює в джерелі інформацію зрозумілі запитання про людей,
про відому особу/подію [2 ГІО 3.2] минулі чи теперішні події
[4 ГІО 3.2]

Оцінює достовірність розрізняє казкові події та події виокремлює факти, які викликають
соціальної минулого; висловлює припущення сумніви; знаходить інформацію, яка
(історичної) про правдивість інформації спростовує або підтверджує
інформації [2 ГІО 3.3] сумніви; пояснює можливі наслідки
поширення неправдивої інформації
[4 ГІО 3.3]

Узагальнення інформації з різних джерел, розповідь про минуле і сучасне

Систематизує та виокремлює незрозумілі слова і забирає інформацію на тему, яка
узагальнює соціальну допомогою дорослих встановлює їх цікавить; визначає важливі і менш
(історичну) зміст; придумує назву твору, що важливі відомості та обґрунтовує
інформацію відображає його зміст [2 ГІО 4.1] це; порівнює події, вчинки осіб [4
ГІО 4.1]

Розповідає про минуле розповідає про себе, свою родину та виражає різними способами
і сучасне інших осіб [2 ГІО 4.2] уявлення про відомі історичні події,
пам'ятки культури, видатних людей
[4 ГІО 4.2]

Представлення аргументованих суджень про відомі факти історії та історичних осіб, а також про події суспільного життя

Формулює та висловлює свої вподобання; формулює власну думку щодо

представляє виокремлює фрази та/або дії, які вчинку, події, пам'ятки культури; судження, добираючи вразили; обмірковує вплив своїх добирає прості докази; аргументи слів та/або дій на думку інших осіб дотримується послідовності [2 ГІО 5.1] викладення думок [4 ГІО 5.1]

Усвідомлення почуття власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свобод, повага до прав і гідності інших осіб, протидія дискримінації та нерівному ставленню до особистості
 Формує себе як описує себе, свій характер, визначає свої риси характеру, особистість, захоплення, якими відрізняється від моральні якості; розповідає про свої утверджує власну інших осіб [2 ГІО 6.1] мрії та пояснює шляхи їх гідність здійснення [4 ГІО 6.1]

Захищає права пояснює свої обов'язки в сім'ї, виявляє та засуджує негідну людини школі; дотримується правил поведінку; розпізнає випадки поведінки, що засвідчують повагу порушення прав дитини; пояснює, до інших осіб; звертається за до кого можна звернутися, коли допомогою до старших у разі, коли ображають та/або принижують його або інших осіб ображають його чи інших осіб, відповідно діє в [2 ГІО 6.2] таких ситуаціях [4 ГІО 6.2]

Протидіє і запобігає розпізнає вчинки і слова, які спілкується з урахуванням проявам можуть підтримати або образити; особливостей інших людей; дискримінації та поважає різноманітність, пояснює, чому потрібно діяти нерівності справедливо ставиться до інших справедливо [4 ГІО 6.3] осіб [2 ГІО 6.3]

Усвідомлення себе громадянином України, аналіз культурно-історичних основ власної ідентичності, визнання цінності культурного розмаїття

Усвідомлює себе збирає інформацію та розповідає досліджує своє походження, частиною спільноти про свою родину, однокласників, родовід, визначає свою роль у Україні; пояснює, що означає бути школі, громаді, державі; досліджує, членом родини, громади, класу; які традиції і свята шанують у долучається до родинних і родині, родинах друзів та національних традицій, пояснює їх однокласників, ставиться з повагою значення для себе [2 ГІО 7.1] до цих традицій і свят [4 ГІО 7.1]

Співпрацює з іншими пояснює важливість співпраці у визначає мету спільної роботи; особами групі; разом з іншими особами планує послідовність дій групи для визначає послідовність виконання виконання завдання; погоджується завдань; виконує різні ролі в групі на роль, яку здатний виконати [2 ГІО 7.2] найкраще [4 ГІО 7.2]

Дотримання принципів демократичного громадянства, активна участь у житті шкільної спільноти, громади і держави

Робить домовляється з однокласниками визначає разом з однокласниками про відповідальний вибір доброчесні правила взаємодії, та використовує правила та дотримується досягнутих процедури вирішення питань, які домовленостей, пояснює, чому цесуються життя класу; пояснює, важливо [2 ГІО 8.1] як власний вибір та дії можуть вплинути на інших осіб [4 ГІО 8.1]

Бере участь у розповідає про свої успіхи, успіхи розповідає про свої досягнення, розв'язанні проблем класу, своєї родини; розповідає про досягнення класу, своєї родини, спільнот свої проблеми, обирає варіанти їх школи, громади; аналізує проблеми розв'язання; долучається до класу, школи, громади та пропонує корисних справ у родині, класі, варіанти їх розв'язання; пояснює школі [2 ГІО 8.2] фактори, які допомогли досягти

успіху або призвели
до виникнення

	проблеми; долучається до справ, корисних для класу, школи, громади [4 ГІО 8.2]
Осмислює	розповідає про Україну як про свою пояснує, що означає бути
громадсько-політичне життя	Батьківщину, розпізнає державні громадянином України та як символи України, шанобливо Україна пов'язана з Європою ставиться до них [4 ГІО 8.3] [2 ГІО 8.3]

з мистецької освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
<i>Художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва</i>		
Творює засобами і способами	творить відомими засобами і способами [2 МІО 1.1]	добирає засоби і способи для творення художнього образу [4 МІО 1.1]
Імпровізує	експериментує, використовуючи відомі техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, лініями, кольорами, рухами, матеріалами тощо для художніх образів [2 поєднуючи елементи для втілення МІО 1.2]	експериментує, використовуючи відомі техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо, створення ідеї в художньому образі [4 МІО 1.2]
Естетично перетворює навколишній світ	спостерігає за навколишнім світом, фіксує за допомогою цікаві явища як ідеї для творчості; допомагає прикрасити діяльності; місце, де навчається, живе [2 МІО 1.3]	спостерігає за навколишнім світом, фіксує в різний спосіб цікаві явища; вчителя їх у творчій творчості; пропонує ідеї оздоблення місця, де навчається, живе; реалізує їх самостійно або за допомогою інших осіб [4 МІО 1.3]
<i>Пізнання мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва</i>		
Аналізує, інтерпретує, оцінює мистецтво	сприймає твори різних видів мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у спосіб (словами, рухами, тощо) [2 МІО 2.1]	сприймає твори різних видів мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб; зосереджує увагу на деталях; мімікою, лініями, кольорами пояснює, що подобається у творі, а що ні, визначає відомі засоби художньої виразності [4 МІО 2.1]
Пізнає мистецтва	мову розрізняє види мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) і розпізнає притаманні їм засоби виразності [2 МІО 2.2]	вирізняє елементи художньої мови, характерні для різних видів мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) [4 МІО 2.2]

Пізнання себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво

Оцінює	власну оцінює власну творчість за оцінює власну творчість за
--------	--

творчість визначеними орієнтирами; визначеними орієнтирами; визначає пояснює, наскільки вдалося за допомогою вчителя необхідні для

	втілити свій задум [2 МІО 3.1]	самовдосконалення дії; відстоює своє право на самовираження [4 МІО 3.1]
Представляє досягнення	власні створені образи у зрозумілий спосіб, пояснюючи створене [2 МІО 3.2]	презентує створені художні образи, пояснює свій задум, відстоює думку [4 МІО 3.2]
Взаємодіє з іншими особами мистецтва	бере участь у колективній творчій діяльності [2 МІО 3.3]	бере участь у колективних творчих проектах, виконує різні дії/ролі у творчій співпраці; ділиться з творчому процесі; обговорює з іншими особами враження від інших осіб мистецтва та творчої діяльності [4 МІО 3.3]
Регулює емоційний стан засобами мистецтва	власний визначає серед творів і видів діяльності ті, що подобаються; ділиться з творів, творить для свого настрою; пояснює, від чого власного задоволення [2 МІО 3.4]	власні емоції від сприйняття мистецьких творів, емоціями від сприйняття творчої діяльності відповідно до мистецьких творів; одержує насолоду у власній творчості [4 МІО 3.4]

з фізкультурної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
<i>Заняття руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонстрація рухових умінь та навичок, використання їх у різних життєвих ситуаціях</i>		
Виконує необхідні рухові дії	життєво виконує вправи на пересування (ходьба, біг, стрибки, лазіння, плавання, ковзання), виконує вправи на пересування з предметами та без них, оцінює власне виконання (за наявності відповідних умов) рухових дій та виконання вправ [2 ФІО 1.1]	виконує вправи на пересування з предметами та без них, оцінює власне виконання (за наявності відповідних умов) інших особами (за наявності відповідних умов) [4 ФІО 1.1]
Моделює діяльність	рухову розпізнає, добирає та виконує фізичні вправи для ранкової гімнастики, розрізняє, добирає гімнастики, фізкультурної хвилини та виконує фізичні вправи з та паузи; добирає відповідний різних видів спорту для розвитку інвентар для кожного виду спорту, фізичних якостей [2 ФІО 1.2]	рухову розпізнає, добирає та виконує фізичні вправи для ранкової гімнастики; розрізняє, добирає гімнастики, фізкультурної хвилини та виконує фізичні вправи з та паузи; добирає відповідний різних видів спорту для розвитку інвентар для кожного виду спорту, розрізняє та виконує вправи з різних видів спорту для розвитку фізичних якостей [4 ФІО 1.2]
Виконує вправи під час діяльності та змагань	фізичні виконує рухові дії під час ігрової рухливих ігор під керівництвом вчителя [2 ФІО 1.3]	фізичні виконує рухові дії у рухливих іграх під час занять у школі та дозволяє [4 ФІО 1.3]
<i>Вибір фізичних вправ для підвищення рівня фізичної підготовленості</i>		
Контролює фізичний стан	свій контролює своє самопочуття підтримки дорослих у загальній середньої освіти і поза ФІО 2.1]	заволодіє елементами самоконтролю у процесі виконання фізичних вправ [4 ФІО 2.1]

його межами
[2 ФІО 2.1]

Аналізує та оцінює пояснює значення фізичних вплив фізичного вправ для здоров'я людини навантаження на стан здоров'я	аналізує вплив позитивних та негативних факторів на стан здоров'я людини; оцінює своє самопочуття за частотою серцевих скорочень та частотою дихання
	[2 ФІО 2.2]
Добирає фізичні вправи для розвитку виконує вправи/ігри і елементи навантаження	обирає за допомогою вчителя та регулює інтенсивність (швидкість,
фізичних якостей та різних видів спорту для розвитку зміцнення здоров'я фізичних якостей	тривалість, послідовність виконання фізичних вправ) відповідно до визначених завдань
	[2 ФІО 2.3]
	[4 ФІО 2.3]
<i>Дотримання правил безпечної і чесної гри, вміння боротися, вигравати і програвати; усвідомлення значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальна взаємодія</i>	
Виконує соціальні ролі	різні виконує різні ролі під час рухливих ігор, забав, обрядів та для досягнення спільних командних інших форм рухової діяльності
	ефективно взаємодіє з однолітками цілей під час рухової діяльності
	[2 ФІО 3.1]
	[4 ФІО 3.1]
Дотримується безпечної поведінки	дотримується правил безпеки особисто та під час спільної з друзями рухової діяльності
	дотримується правил безпеки під час рухової діяльності в закладі загальної середньої освіти та поза його межами, пояснює значення цих правил та їх наслідки
	[2 ФІО 3.2]
	[4 ФІО 3.2]
Дотримується етичних норм рухової діяльності	дотримується правил чесної гри упід час рухової діяльності; не засмучується через поразку
	дотримується правил чесної гри під час рухової діяльності; прагне вигравати, не засмучується через поразку і сприймає її гідно
	[2 ФІО 3.3]
	[4 ФІО 3.3]

2.5. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 1-4 класів в (назва закладу освіти) здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністрації.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2-х класах підлягають вербальному, формуальному оцінюванню, у 3-4-х класах застосовується формувальне і підсумкове (рівневе) за навчальних досягнень оцінювання (рішення педагогічної ради від 30.08.2024 протокол №1).

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- **Формуального оцінювання**, яке має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування

програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях (накази МОНУ від 13.07.2021 №813 «Про методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 –х класів закладів загальної середньої освіти», від 15.05.2023 №563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»).

• **Підсумкового оцінювання** передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формування оцінювання.

Формувальне оцінювання в 1-4 класах (назва закладу освіти) педагоги здійснюють з метою отримання інформації про досягнення учнів задля прийняття рішень про наступні кроки в навчанні як учителем, так і учнем. Формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- постійного педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів та коментарів самого учня, інших учнів, учителя;
- застосування різних прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття, розуміння, застосування учнями навчального матеріалу;
- визначення динаміки нарощування якісних показників результатів навчання у поточній навчальній діяльності;
- поточного аналізу змістового накопичення учнівського портфолію; самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів; співбесіди із батьками учнів задля врахування їх думки щодо особистісного розвитку та соціалізації тощо.

Оцінювання особистих досягнень учнів відбувається вербально відповідно до шкали оцінювання у свідоцтві досягнень: має значні успіхи; демонструє помітний прогрес; досягає результату з допомогою вчителя; потребує значної уваги і допомоги.

Вербальні оцінки (1-2-і класи), (3-4-і класи) особистісних досягнень фіксуються у свідоцтві досягнень.

2.6. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»), враховуючи досягнення попереднього етапу розвитку особи.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності тощо. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

З 1 вересня 2024 року набула чинності норма максимальної наповнюваності початкових класів державних і комунальних закладів загальної середньої освіти. Згідно частини першої та другої статті 12 Закону України «Про повну загальну середню освіту», максимальна кількість в перших класах може становити не більше ніж 24 учні. Наповнюваність класів, школярі, які вчать за індивідуальною (сімейною формою

навчання), може бути більшою за 24 учні (для перших класів) та за 30 учнів (для інших класів). Ця норма чинна під час дії воєнного стану.

2.7. Перелік освітніх програм для 1-4 класів

Освітні програми для 1-2 та 3-4 класів затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743 (Таблиця 6).

Таблиця 6

№ з/п	Освітня галузь	Назва навчального предмета/інтегрованого курсу	Освітня програма
1.	Мовно-літературна освітня галузь	Українська мова. Навчання грамоти (1 клас) Українська мова (2 клас) Читання (2 клас).	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас.
		Українська мова. Літературне читання (3,4 клас)	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.
2.		Іноземна мова (англійська)	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.
3.	Математична освітня галузь	Математика	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.
4.	Природнича освітня галузь	Я досліджую світ	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.
5.	Громадянська та історична освітня галузь		Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.
6.	Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь		Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.
7.	Технологічна освітня галузь	Дизайн і технології	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.
8.	Інформатична освітня галузь	Інформатика	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.

9.	Мистецька освітня галузь	Музичне мистецтво. Образотворче мистецтво	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.
10.	Фізкультурна освітня галузь	Фізична культура	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас.

РОЗДІЛ 3

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НУШ (5-8-мі КЛАСИ)

3.1. Загальні положення

Освітня програма для базової середньої освіти НУШ (5-8-мі класи) (далі - освітня програма) розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року № 972, на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09 серпня 2024 року №1120 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року №536, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019р. за №547/33518. Освітня програма окреслює обов’язкові та рекомендовані підходи до розроблення ХЛ №141 та використання ним в освітній діяльності освітніх програм на кожному циклі (адаптаційний цикл та цикл базового предметного навчання) базової середньої освіти.

Освітня програма для 5-8-х класів, що реалізується в комунальному закладі (назва закладу освіти), спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, які прагнуть до вдосконалення та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо. Мета освітньої програми: реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентноздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність); забезпечення діяльнісної спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість; реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв’язків; наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

Модель випускника Нової української школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє.

Реалізація освітньої програми (назва закладу освіти) для 5-8-х класів здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів: гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною; інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу; визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості; створення сприятливих умов для формування і розвитку у

дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує; урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Завдання освітніх ліній у 5-8-х класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються в плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою учителями (назва закладу освіти) забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховується ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури й шанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст освітньої програми (назва закладу освіти) ґрунтується на компетентнісному підході до навчання і передбачає активне конструювання знань та формування умінь, уявлень здобувачів освіти через досвід практичної діяльності, що забезпечує формування в учнів 5-8-х класів ключових компетентностей, зазначених у статті 12 Закону України «Про освіту», а саме:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) спілкування іноземними мовами (англійською та німецькою), що передбачає їх активне використання в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

З урахуванням поетапного переходу (назва закладу освіти) на здійснення діяльності за новим Державним стандартом, освітня програма 5-8-х класів розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН від 19.02.2021 №235) (зі змінами від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»).

3.2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-8 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) (назва закладу освіти) сформовано відповідно до Додатку 1 для закладів з навчанням українською мовою Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 №235 (зі змінами згідно наказу МОН України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»).

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту).

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в Додатку 1 за галузями, (назва закладу освіти) визначає обсяг фактичного річного навантаження для 5-7 класів:

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-8-х класів (назва закладу освіти)

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 5 клас	Кількість годин 6 клас	Кількість годин 7 клас	Кількість годин 8 клас
Мовно-літературна	На тиждень	13	13	12,5	11
	На рік	455	455	437,5	385
Математична	На тиждень	5	5	5	4,5

	На рік	175	175	175	157,5
Природнича	На тиждень	2	4	7	8
	На рік	70	140	245	280
Соціальна та здоров'язбережувальна	На тиждень	2,5	2,5	1,5	2
	На рік	87,5	87,5	52,5	70
Громадянська та історична	На тиждень	1,5	2	3	3
	На рік	52,5	70	105	105
Технологічна	На тиждень	2	2	1	1
	На рік	70	70	35	35
Інформатична	На тиждень	1	1,5	1	1,5
	На рік	35	52,5	35	52,5
Мистецька	На тиждень	1	1	1	1
	На рік	35	35	35	35
Фізична культура	На тиждень	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105
Усього	На тиждень	28+3	31+3	32+3	32+3
	На рік	1085	1190	1225	1225
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34	35	35
	На рік	1085	1190	1225	1225
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	0	0	0	1
	На рік	0	0	0	35
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28	31	32	33
	На рік	980	1085	1120	1155

3.3. Річні навчальні плани для 5-8-х класів

Річні навчальні плани для 5-8 класів (Таблиці 7-10) розроблені на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235 (зі змінами згідно наказу МОН України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»).

Перелік навчальних предметів укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Інформатична
- Технологічна
- Мистецька
- Здоров'я і фізична культура

**Річні навчальні плани для 5-6-х класів
(адаптаційний цикл базової середньої освіти)**

Таблиця 7

**Навчальний план
Лавриківського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ст.
на 2025/2026 навчальний рік**

Основна школа

	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	4	4	3	3
		Українська література	МОВ	2	2	2	2
		Зарубіжна література	МОВ	2	2	1,5	1,5
		Англійська мова	МОВ	3,5	4	4	3,5
			МОВ	0			
Математична		Математика	МАО	5	5	5	5
Природнича	Пізнаємо природу	Природознавство	ПРО	2	2		
		Географія	ПРО	0	2	2	2
		Біологія					2
		Фізика					2
		Хімія				1,5	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	Основи здоров'я	СЗО	1	1	1	1
Громадянська та історична	Україна і світ:вступ до історії та громадянської освіти	Історія України	ГІО	1,5	2	2	2,5
			ГІО	0			
Інформатична		Інформатика	ІФО	1	2	2	2,5
Технологічна		Технології	ТЕО	2	2	1	1
Мистецька	Мистецтво		МІО	1	1	1	2
			МІО	1	1	1	
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3	3	3	3
Усього				29	32	34	34,5
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				2	2	1	1
				0			
		Християнська етика		1	1	1	1
		Психологія		1			
				0			
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)				31	34	35	36
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня				28	31	32	33

*Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Перехід (назва закладу освіти) до вивчення предмета «Громадянська освіта» у 7 класі відповідно до модельної програми «Громадянська освіта. 6–9 клас» (авт. Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України наказом від 19.12.2024 № 1768, обґрунтовується тим, що на сьогодні в нормативно-правовому полі України не існує затвердженої МОН окремої модельної програми з громадянської освіти, яка б починалася виключно з 7 класу – початку циклу базового предметного навчання базової середньої освіти. Згідно з Державним стандартом базової середньої освіти (постанова КМУ № 898 від 30.09.2020):

- базова середня освіта поділяється на два цикли:
 - адаптаційний (5–6 класи) — інтегровані курси;
 - базового предметного навчання (7–9 класи) — окремі предмети.

• освітня галузь «Громадянська та історична освітня галузь» передбачає послідовне формування громадянських компетентностей. Інтегрований курс у 5–6 класах за модельною програмою «Україна і світ: вступ до історії України та громадянської освіти» (наказ МОН №795 від 12.07.2021) забезпечує вступ і базову підготовку в межах громадянської компетентності, але не є окремим предметом «Громадянська освіта». На момент початку 7 класу (з 2025/2026 навчального року) відсутня затверджена МОН програма з громадянської освіти, що починалася б саме з 7 класу. Тому для забезпечення безперервності, наступності та системності у формуванні громадянських компетентностей логічним і нормативно обґрунтованим рішенням є: перехід до модельної програми «Громадянська освіта. 6–9 клас», рекомендованої МОН (наказ №1768 від 19.12.2024). Програма є наскрізною: охоплює 6–9 класи та передбачає розгортання ключових понять і умінь упродовж чотирьох років. Вона адаптивна: розділи, передбачені для 6 класу, учні частково опановують через інтегрований курс у 5–6 класах (як вступ). Перехід на програму з 7 класу не створює розриву, оскільки програма дозволяє гнучке застосування відповідно до рівня сформованості компетентностей на момент старту.

Варіативна складова навчального плану (назва закладу освіти) визначена самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення (назва закладу освіти) і відображається в річному навчальному плані (назва закладу освіти).

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь, а саме:

- у 8-х класах з метою поглиблення пізнавального інтересу до історії рідного краю та міста Харкова введено курс за вибором «Харківщинознавство» (по 1 годині на тиждень у кожному класі) за рахунок варіативної складової річного навчального плану з обов'язковим оцінюванням навчальних досягнень учнів та виставленням у подальшому балів у свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

3.4. Перелік модельних навчальних програм

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних модельних навчальних програмах.

Освітня галузь, назва предмета	Модельні навчальні програми для 5-8-х класів НУШ	
	назва	автор(и)
<u>Мовно-літературна</u>		
1. Українська мова	1. Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти; 2. Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	1. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.; 2. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.
2. Українська література	1. Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти; 2. Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	1. Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б. 2. Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.
3. Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Турянська В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.
4. Іноземна мова (англійська)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.
5. Друга іноземна мова (німецька)	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.
<u>Математична</u>		
1. Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
2. Алгебра	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.

3. Геометрія	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
<u>Природнича</u>		
1. Пізнаємо природу	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
2. Біологія	Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Соболь В. І.
3. Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.
4. Фізика	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.
5. Хімія	Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О. В.
<u>Громадянська та історична освіта</u>		
1. Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти (інтегрований курс)	Модельна навчальна програма «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Власова Н.С., Желіба О.В., Кронгауз В.О., Секиринський Д.О., Щупак І.Я.
2. Історія: Україна і світ (інтегрований курс)	Модельна навчальна програма «Історія: Україна і світ. 7–9 класи (інтегрований курс)» (варіант 1) для закладів загальної середньої освіти	Секиринський Д.О., Власова Н.С., Желіба О. В. Кронгауз В.О., Щупак І.Я.
3. Громадянська освіта	Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 6–9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.
<u>Соціальна та здоров'язбережувальна</u>		
1. Здоров'я, безпека та добробут	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьева І. В., Хомич О. Л.

2. Здоров'я, безпека та добробут	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.
3. Етика	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.
4. Підприємництво і фінансова грамотність	Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Панченко С. Ю.
<u>Технологічна</u>		
1. Технології	Модельна навчальна програма «Технології 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
2. Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.
<u>Інформатична</u>		
1. Інформатика	1. Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти; 2. Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	1. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.; 2. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
<u>Мистецька</u>		
1. Мистецтво	1. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти; 2. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	1. Масол Л.М., Просіна О.В.; 2. Масол Л. М.
<u>Фізична культура</u>		
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоець Г. А., Дутчак М. В.

3.5. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти НУШ

Навчання за освітньою програмою можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до (назва закладу освіти), що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою (назва закладу освіти), із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 №1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб здійснюється на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом директора ХЛ №141 створюється комісія, затверджується її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 15 лютого 2023 року №165), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2023 р. за №359/39415.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

3.6. Опис інструментарію оцінювання

Система оцінювання має на меті допомогти вчителів конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливих оцінювання результатів навчання.

Оцінювання навчальних досягнень учнів (назва закладу освіти) здійснюється відповідно Рекомендаціям щодо оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 02 серпня 2024 № 1093.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

У формуальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, учителями (назва закладу освіти) використовуються інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у *Таблиці 11*.

Таблиця 11

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфолію	Учитель проводить перевірку рівня навчальних досягнень за допомогою портфолію учня. Портфолію – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або

		поступу. Портфоліо містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання.
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо.
3	Візьми і передай	Проводиться спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі.
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учитель пропонує учням стати у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється.
5	Газетний заголовок	Учні вигадують газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку вивчають та передають основну ідею події
6	Гра в кубик	Учитель показує 6 запитань до уроку. Об'єднує учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Учитель проводить письмову перевірку розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у запропонованому твердженні.
8	Есе «хвилинка»	Учитель задає питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини.
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене.
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них на аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі.
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на

		запитання вчителя «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+). Учні класифікують отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене.
13	Картка на вихід	Письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо.
14	Концептуальна карта	Учителем впроваджується будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття.
15	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Варіант одноквилички. Учитель запитує учнів (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
16	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно».
17	Перефразування	Учні мають висловити основну ідею уроку чи щойно поясненої теми.
18	Підбиття підсумків	Учителем проводиться форма роздумів одразу після певного виду роботи.
19	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____.
20	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі учитель присвоює окрему літеру алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою.
21	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання.
22	Підсумок одним реченням	Учитель пропонує учням написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми.
23	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему.
24	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу.
25	Подумай – розкажи в	Учитель ставить учням запитання. Учні самостійно

	парі	формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Учитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі.
26	Пригадай – підсумуй – запитай – пов’яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив’язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу за вибором
27	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення.
28	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки.
29	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань.
30	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
31	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео.
32	Сортування слів	Учитель роздає учням набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями.
33	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
34	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження за списком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження.
35	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять за типами тестових завдань: Декілька правильних варіантів

		Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
36	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учитель проводить з учнями зворотний зв'язок. Учні показують колір, що відповідає рівню розуміння.
37	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
38	Учнівська конференція	Учитель проводить бесіду з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння.
39	Хто швидше?	Учитель пропонує учням провести роботу в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає.
40	Швидкий запис	Учитель пропонує учням відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження.
41	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
42	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за

		прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
43	Трихвилинна пауза	Учитель проводить трихвилинну паузу, що дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та запрошує учнів до їх роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
44	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну
45	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель/вчителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню/учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками, фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета/інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення

класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів, які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до директора (назва закладу освіти) із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом директора (назва закладу освіти) створюється комісія та затверджується графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада (назва закладу освіти). Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі/учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання директор (назва закладу освіти) видає відповідний наказ.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

3.7. Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів (назва закладу освіти) здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12), відповідно до рішення педагогічної ради (протокол від 30.08.2025 №1).

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні.

Загальні критерії оцінювання (додаток 1) визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями, відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093 (далі – Рекомендації).

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

Опис кожного бала шкали оцінювання подано в додатках Рекомендацій з урахуванням структури компетентності (знання, уміння, цінності, ставлення) і наскрізних у всіх ключових компетентностях умінь (читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критично й системно мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми, творчість, ініціативність, здатність співпрацювати з іншими людьми).

Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів учителі ХЛ №141 керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

РОЗДІЛ 4

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІІ СТУПЕНЯ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (9-ті КЛАСИ)

4.1. Загальні положення

Освітня програма базової середньої освіти (назва закладу освіти) (далі - освітня програма) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», відповідно до Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 № 536, Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 квітня 2016 № 8 (у редакції наказу МОН України від 15 лютого 2023 №165), постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», Типової освітньої програми базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня», на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня», з урахуванням закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану».

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації ліцеєм єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

4.2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-х класів складає 1260 годин /навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в річному навчальному плані ХЛ №141 на 2025/2026 н.р.

Освітня програма ХЛ№141 дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Освітня програма ІІ ступеня (базова середня освіта) передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

4.3. Навчальний план для 9-х класів

Навчальний план для 9-х класів (*Таблиця 12*) розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р. № 405.

З метою виконання вимог Державного стандарту річний навчальний план (назва закладу освіти) містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчального плану освітньої програми.

У 9-х класах з поглибленим вивченням іноземної мови (англійської) навчальне навантаження учнів не перевищує санітарно-гігієнічних норм.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань (назва закладу освіти), тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових річного навчального плану.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» (назва закладу освіти) формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Предмет «Фізична культура» реалізується за рахунок

варіативних

модулів, які визначені шляхом опитування учнів у кожному класі: 9-ті класи – легка атлетика, футбол, гімнастика, волейбол, баскетбол.

Таблиця 12

**Навчальний план
Лавриківського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ст.
на 2025/2026 навчальний рік
Основна школа**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9 клас	
Мови і літератури	Українська мова	2	
	Українська література	2	
	Іноземна мова	3	
	Зарубіжна література	2	
Суспільство- знавство	Історія України	1,5	
	Всесвітня історія	1	
	Основи правознавства	1	
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-	
	Образотворче мистецтво	-	
	Мистецтво	1	
Математика	Математика	-	
	Алгебра	2	
	Геометрія	2	
Природо-знавство	Природознавство	-	
	Біологія	2	
	Географія	1,5	
	Фізика	3	
	Хімія	2	
Технології	Трудове навчання	1	
	Інформатика	2	
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	
	Фізична культура**	3	
Разом		30+3	
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	
Разом		36	

*Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

4.4. Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

4.5. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти в 9-х класах у 2025/2026 навчальному році

Згідно із законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положенням про здобуття повної загальної середньої освіти до здобуття базової середньої освіти в 9-х класах у 2025/2026 н.р. можуть бути зараховані учні, які завершили 8-й клас,

досягли відповідного рівня знань, подали необхідні документи та відповідають віковим та організаційним вимогам, визначеним чинним законодавством України.

Особи з особливими освітніми потребами зараховуються на підставі висновку ІРЦ та індивідуальної освітньої траєкторії.

Особи, які здобували освіту за кордоном, зараховуються після процедури визнання результатів навчання (еквівалентності документів).

4.6. Перелік навчальних програм

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, перелік яких наведено в *Таблиці 13*. У зазначеному переліку навчальні програми, які мають гриф «Затверджено» Міністерством освіти і науки України й розміщені на офіційному веб-сайті МОНУ.

Таблиця 13

№ з/п	Назва навчальної програми
1.	Української мова. 5-9-і класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
2.	Українська література. 5-9-і класи. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
3.	Біологія. 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
4.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5–9 класи» (наказ МОН України від 03.08.2022 №698)
5.	Основи правознавства. 9 клас. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України від 03.08.2022 №698)
6.	Географія. 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
7.	Зарубіжна література. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів(наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)
8.	Інформатика. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
9.	Математика. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
10.	Мистецтво. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
11.	Основи здоров'я. 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
12.	Трудове навчання. 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
13.	Фізика. 7-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
14.	Фізична культура. 6-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
15.	Хімія. 7-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)

16.	Іноземні мови (німецька). 5-9-і класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
17.	Іноземні мови (англійська). 5-9-і класи. Навчальна програма для спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
18.	Харківщинознавство. Програма краєзнавчого курсу за вибором для учнів 8-9-х класів закладів загальної середньої освіти (розглянуто та схвалено вченою радою КВНЗ «ХАНО», протокол від 25.03.2021 №1)

4.7. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 9-х класах підлягають формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню. Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей учнів, окрім уроку, здійснюватиметься у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень сформованості компетентностей. Функцію перевірки та/або оцінювання сформованості компетентностей виконує також навчально-практичне заняття та заняття практикуму. Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток здобувачів освіти; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

На початку 2025/2026 навчального року ХЛ №141 організовує проведення в 9-х класах вхідного оцінювання здобувачів освіти з метою діагностування рівня їх навчальних досягнень за попередній навчальний рік та планування подальшої роботи із систематизації, узагальнення та закріплення навчального матеріалу, що вивчався дистанційно.

Загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень учнів 9-х класів та встановлення відповідності між вимогами до знань, умінь і навичок здобувачів освіти та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень (початковий, середній, достатній, високий) в (назва закладу освіти) здійснюються згідно Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 №329.

РОЗДІЛ 5

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІІІ СТУПЕНЯ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (10-11-ті КЛАСИ)

5.1. Загальні положення

Освітня програма комунального закладу (назва закладу освіти) ІІІ ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та складена на підставі наказів Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня»), від 31.03.2020 №464

«Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня», з урахуванням закону України від 15.03.2022 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану»/

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма ІІІ ступеня (профільна середня освіта).

Освітня програма ІІІ ступеня (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами повної загальної середньої освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

5.2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслюється у річному навчальному плані (назва закладу освіти).

5.3. Навчальний план для 10-11-х класів

Річний навчальний план для 10 та 11-х класів розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження в частині повної загальної середньої освіти з 01 вересня 2025 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на індивідуальні та групові заняття тощо.

Для складання річного навчального плану на 2025/2026 н.р. використовує другий варіант розподілу годин щодо організації освітнього процесу. Другий варіант (додаток 1, додаток 2 відповідно таблиці 2 Типової освітньої програми в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493) містить перелік базових предметів, який включає окремі профільні предмети, що вивчаються на профільному рівні: українська мова; алгебра і початки аналізу та геометрія; іноземна мова (англійська).

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети, перелік яких з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в Типовій освітній програмі закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженої

наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 (Таблиця 14), що вивчаються на профільному рівні.

На вивчення предметів на профільному рівні виділені години (таблиця 8) відповідно до таблиця 3 наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408.

Викладання предмету «Захист України» в 10 та 11-х класах проводитиметься на рівні стандарту згідно модельної навчальної програми «Захист України. Інтегрований курс» для закладів, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.08.2024 року № 1116) «Погоджено Міністерством оборони України» (Лист Міністерства оборони України від 24.04.2024 № 220/5643)

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво», «Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?»), що будуть вивчатися на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учні обрали два предмети: «Інформатика» та «Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?», які будуть вивчатися одночасно в 10-х і в подальшому в 11-х класах (години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети, будуть ділитися між двома обраними предметами: «Інформатика» (по 1,5 години на тиждень), «Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?» (по 1,5 години на тиждень). Доцільність вибору зумовлена потребою навчити учнів практичним аспектам фінансового планування та відповідальній поведінці споживача фінансових послуг, надати учням необхідну підтримку для вироблення свідомої лінії поведінки при запозиченні та заощадженні коштів.

У процесі складання річного навчального плану адміністрацією враховано, що:

- профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів, які вивчаються на профільному рівні – іноземна мова (англійська), українська мова, математика (алгебра і початки аналізу, геометрія), алгебра і початки аналізу;

- кількість тижневих годин для вивчення профільних предметів складається з кількості годин, відведених річним навчальним планом на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети;

- залишок навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів використовує для підсилення предметів інваріантного складника.

У зв'язку з тим, що входить до мережі «Шкіл сприяння здоров'ю», формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках предмета «Фізична культура». Предмет «Фізична культура» реалізується за рахунок варіативних модулів, які визначені шляхом опитування учнів у кожному класі – легка атлетика, гімнастика, волейбол, баскетбол, футбол.

Відповідно наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», де вказано орієнтовну кількість годин для вивчення профільних предметів, яку заклад освіти може збільшувати або зменшувати, в навчальний план внесено остаточний розподіл кількості годин на вивчення профільних предметів (Таблиці 15-19).

Таблиця 15

**Навчальний план
Лавриківського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ст.
на 2025/2026 навчальний рік
Старша школа**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	27+1	26+3
Українська мова	2	2+1
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1+0,5	1+0,5
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист Вітчизни	1,5+0,5	1,5+0,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (7)	9 (6)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

*Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

5.4. Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

5.5. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта у здобувається після здобуття базової середньої освіти. Учні, які здобули базову середню освіту на 1 вересня 2025 року розпочинають здобуття у 2025/2026 н.р. профільної середньої освіти.

5.6. Перелік навчальних програм

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України. Перелік програм подано в *Таблиці 20*. Тексти навчальних програм розміщено на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України.

Таблиця 20

Перелік навчальних програм для учнів 10-11-х класів комунального закладу Лавриківського ЗЗСО І-ІІІ ст

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	
Освітня галузь «Мови і літератури»			
1.	Українська мова	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
2.	Українська мова	Профільний рівень	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
3.	Українська література	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
4.	Зарубіжна література	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
5.	Іноземні мови	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
6.	Іноземні мови	Профільний рівень	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
Освітня галузь «Суспільствознавство»			
7.	Історія України	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407, до навчальної програми внесені зміни (наказ МОН від 21.02.2019 №236)

8.	Всесвітня історія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
9.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
10.	Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?	Рівень стандарту	Рекомендовано МОН України, лист №1/11-4963 від 27.05.2019, наказ від 28.05.2019 №1/11-74995
Освітня галузь «Математика»			
11.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
12.	Математика	Профільний рівень	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
Освітня галузь «Природознавство»			
13.	Біологія і екологія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
14.	Географія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
15.	Фізика (авторський колектив під керівництвом Локтєва В.М.)	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 24.11.2017 №1539
16.	Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцківа Я.Я.)	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 24.11.2017 №1539
17.	Хімія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
Освітня галузь «Технології»			
18.	Інформатика	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура»			
19.	Фізична культура	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407

			науки України» наказ МОН від 23.10.2017 №1407
20.	Захист України	Рівень стандарту	«Затверджено МОН України» та надано гриф, наказ від 03.08.2022 №698, наказ від 31.03.2020 №464 «Про внесення змін до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»

5.7. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 10-х та 11-х класах підлягають формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню. Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей учнів, окрім уроку, здійснюється у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень сформованості компетентностей. Функцію перевірки та/або оцінювання сформованості компетентностей виконує також навчально-практичне заняття та заняття практикуму. Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток здобувачів освіти; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

На початку 2025/2026 навчального року організовує проведення в 10-х та 11-х класах вхідного оцінювання здобувачів освіти з метою діагностування рівня їх навчальних досягнень за попередній навчальний рік та планування подальшої роботи із систематизації, узагальнення та закріплення навчального матеріалу, що вивчався дистанційно.

Загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень учнів 10-х й 11-х класів та встановлення відповідності між вимогами до знань, умінь і навичок здобувачів освіти та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень (початковий, середній, достатній, високий) в здійснюються згідно Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 №329.